LIETUVA

Nr. 2 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 14 Sausio (January). 1898 m. — Metas VI

Entered at the Chicago, Ill. Post-Office as second class matter.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Subata Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
Amerikoje..... $2.00
Į Užmarę..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka graži, greitai ir pigiai.

Užsirasżant "Lietuvę" ir prisiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Nuo Chinų pakranczių.

Dabar ir angliszki laikraszcziai patwirtina, kad prancuzai salos Hai-Nan dar neužėmė, bet prie tos salos pakranczių stowi du prancuziszki laiwai ir laukia, ką padarys Anglija ir Japonija. Jeigu tiedwi wieszpatystės griebtų ką nors, tuom priwersfų ir Prancuziją užimti tą salą ir gal dar kokį pietinio Chinų kietžemio krasztą, prie kurio prieina prancuziszkos Indijų waldybos. Kad Maskolija griebė Portą Arthuro pirma susitarusi su Wokietija, galima manyti isz to, kad pasiskundus Chinų ciecoriui ant užėmimo wokieczių jos waldybų szmoto ir maskolių Porto Arthuro, caras dawė atsakymą, kad jis labai džiaugiasi dažinojęs, kad maskoliszka laiwynė užėmė tą Chiniszką portą. Chinų randas pamatęs, kad užtarėjų ir padėtojų ne turi, paliowė prieszinęsi Wokietijai; jis rods ne atiduoda wokiecziams užtaką Kiao Czeu ir prie jos žemės szmotą, tikt ją parandawojo ant 90 metų, kas reiszkia tą patį, ką ir padowanojimas, kadangi wokieczi jau isz czia nepasitrauks niekada geru. Maskoliszki laikraszcziai pranesza, buk Maskolija, per Prancuzijos tarpinįkystę, kuri Japonijoj turi didelę įtekmę, pradėjo tarybas: Prancuzija stengiasi prikalbėti Japoniją pristoti prie susijungimo Prancuzijos su Maskolija, isz ko Japonija didesnę turėtu naudą negu prieszindamasi Maskolijai. Japonija pasekmingai galėtu prieszintiesi Anglijos arba Amerikos įtekmei ant Didžiojo oceano, jos iszdirbimai ne rastu konkurencijos nė Chinų wieszpatystėj, nė Siberijoj, kadangi, ką produkuoja Maskolija arba Prancuzija, to neprodukuoja Japonija, japoniecziams daro konkurenciją wien Anglija ir Amerika. Jeigu Japonija ant to prikalbinėjimo sutiks, ji drąsiaus pradės prieszintiesi užėmimui Havai salų ir tame ją parems Prancuzija ir Maskolija.

Afrika.

Pietinėj Afrikoj, Transvaaliaus republikoj, artinasi laikas rinkimo prezidento. Lygiai anglijonys, kaip ir wokiecziai stengiasi, idant taptu iszrinktu jiems prilankus prezidentas. Wokiecziai nesigaili pinigų ant agitacijos ant naudos jiems prilankaus ir neužkencziancio anglijonų dabartinio prezidento Krueger'o, anglijonys wėl remia kandidaturą jiems prilankaus Juberto. Katra czia pusė laimės, da bar dar nežinia; anglijonys net gazdina, kad jeigu iszrinktu ant toliaus wėl Kruegerą, Anglija žada karę pakelti; wokiecziai wienok žada sawo pagelbą, jeigu ant Transvaaliaus anglijonys užpultų.

Antra wieta Afrikoj, kur iszlėkusi maža kibirksztėlė gal didelį Europoj karės gaisrą uždegti, yra Egiptas. Pereitame numeryje mes jau praneszėme sawo skaitytojams, kad prancuziszka kariauna artinasi isz wienos pusės prie miesto Chartumo, prie kurio, isz kitos pusės artinasi anglijonai ir egiptijonai. Jeigu prancuzai užimtu tą miestą, angliszkas randas per sawo laikraszczius persergsti, kad anglijonys per karę prancuzus pasistengs iszkrapsztyti. Jeigu wienok teisingai laikraszcziai paduoda, kad su prancuzais eina isz wien ir abisiniecziai, tai prancuziszkos kariaunos wirszinikas nenusigas anglijonų gazdinimo, kadangi wisos angliszkos ir egiptiszkos pajiegos Egipte ne didesnės kaip 25000 kareiwių, o wieni abisijonys gal į karę stumti 300000 žmonių. Taigi anglijonys gerai apsimislys, kol karės gaisrą sukurs, per nepasekmingą karę jie gal ne tikt Egiptą, bet ir Indijas nužudyti. Pradėjus karę, Anglijai reiktu ne tikt su Prancuzija, bet ir su Maskolija wienai kariauti.

Persija.

Į pietus nuo maskoliszkų Kaukazo waldybų, Azijoj, yra wieszpatystė Persija, kurią rengiamoj karėj Maskolijos su Anglija, Azijos plotuose, abidwi wieszpatystės stengiasi į sawo pusę patraukti. Iki sziol, kaip ir kituose Azijos krasztuose, Anglija turėjo didesnę negu jos prieszinįkė įtekmę, įtekmė Maskolijos ne seniai czia labiaus pradėjo kilti. Prekysta buwo iki neseniai anglijonų rankose, bet dabar isz sziaurinių Persijos prowincijų iszstumė anglijonis maskoliai. Kadangi kraszto waldonas, dabartinis szachas, nenorėjo per daug maskoliams pasiduoti, Maskolija per sawo agentus, papirkimais, pakėlė maisztus priesz szacho waldžią. Sziaurinės Persijos prowincijos, prie maskoliszko rubežiaus, atsimetė nuo szacho waldžios ir apsigarsino kaipo atskira, nepriguimingą wieszpatystė; maisztinįkus tuom tarpu remia Maskolija, wadowai jų yra mahometoniszki dwasiszkiejie. Jeigu szachas ne pasiduos Maskolijai ir ne paklausys jos įsakymų, ji suras progą, newa ant apgynimo sawo rubežių, į maisztus įsikiszti ir su sawo kariauna apimti sziaurinės Persijos prowincijas; Maskolija Azijoj wisur wien progos jieszko ant iszplatinimo sawo rubežių, ji nesidrowi kaimyniszkose wieszpatystėse pa pirkimais tyczia maisztus pakelti, paskui newa ant maisztų suwaldymo siunczia ten kariauną, bet jau nepasitraukią, tikt ant wisada sykį užimtą krasztą pasilaiko. Anglija gerai numano, kas Persijoj maisztus sukėlė, todėl ji, jeigu Maskolija griebtu sziaurines prowincijas, rengiasi griebti pietines. Isz Indijų siunczia ji dabar du kariszku laiwu ir kariauną į Persiszką užtaką. Terp dwiejų tokių draugų, Persijos szachui sunku yra twarkoj užlaikyti sawo wieszpatystę.

Balkanų pussalis.

Karė terp Turkijos ir Grekijos rods pasibaigė, Turkija pergalė jo Grekiją, bet pamatai sultano waldžios nesusidrutino; jeigu Turkijos nepasidalina dar terp sawęs Europos wieszpatystės, tai tikt todėl, kad kiekwiena isz jų nori kuo geriausią sau krasztą pagriebti, kitoms palieka tikt trupinius, kuom wėl tos nepasiganėdina. Taigi negalima pradėti dalinamą, kadangi besidalindamos Europos wieszpatystės turėtu terp sawęs susimuszti. Užtai maisztai Turkijoj nesiliauja. Rods albaniecziai tuom tarpu nutilo. bet pasirodė gerai apsiginklawę maisztinįkų pulkai Macedonijoj ir turkiszkos Rumelijos dalyj. Laikraszcziai paduoda, buk armeniecziai ant szio pawasario rengia wėl maisztus pakelti. Taigi wėl czia turi užgimti nauji kraujo praliejimai ir tai tikt per Maskolijos besotystę, per jos begediszką godumą. Kitos Europos wieszpatystės sutinka isz dabartinės Turkijos sutwerti mažas sawistowes wieszpatystes, tokias kaip antai Bulgarija, Serbija, arba Grekija, taigi czia susitwertu isz Turkijoj gywenanczių tautų naujos wieszpatystės, kaip antai Armenija, Albanija ir t.t. tikt mat tokio iszriszimo rytinio klausymo nedaleidžia Maskolija, kuri nori sau paimti jurių pertakas, wisus prie jų žemės apskriczius ir Konstantinopolių. Ant to wienok ne gal sutikti kitos Europos wieszpatystės, kadangi per tai Maskolija per daug susidrutinusi butų pawojinga wisai Europai. Maskolija wisų Bulkano pussalio tautų yra nekenczama; priemenioj maskoliszko pasiuntinio rumo Konstantinopoliuje rado pamestą dinamito bombą.

Iszpanija ir jos waldybos.

Iszpanijoj sunkus labai rando padėjimas, apart kitų trukdymų, liberaliszkos partijos ministerius trukdo buwęs ant Kubos iszpauiszkos kariaunos wirszinįkas, jenerolas Weyler; sawo rasztais jis erzina Ameriką, kelia ir Iszpanijos gywentojus priesz dabar waldžią laikanczius ministerius. Užtai tie ministeriai norėjo jį suaresztuoti ir atiduoti po sudu, bet kadangi Weyler yra senatoriumi, todėl be pritarimo senato to padaryti ne galėjo, senatas gi sawo pritarimo duoti ne norėjo. Ministeriai buwo pasirengę pasitraukti nuo sawo wietų; tikt tąsyk senatas sutiko, idant Weylerio nusikaltimai butų prideranczіai isztirti; į tirinėtojus likosi paskyrtas jenerolas Dabon.

Ant Kubos padėjimas naujo kariaunos wirszinįko, jenerolo Blanco, ne geriesnis už padėjimą iszpaniszkų ministerių; ji stabdo arcziausi jo paties pagelbinįkai labiaus negu maisztinįkai. Nori jis tikrai apdowanoti Kubos gywentojus wietine patwaldyste, tikt po Iszpanijos wirszinįkyste, kas, jeigu maisztų ir nenutildytu, tai wisgi gywentojų dalį, kuriems nepasibaigianti maisztai jau nusibodo, nuo maisztinįkų atsitrauktu, bet įwedimui tokių reformų prieszinasi wisi iszpaniszki wirszinįkai. Matomai niekaip nepasiseks pilnai jas įwikdyti, o be to negal but nė kalbos apie maisztų susilpnėjimą. Ginklus, amuniciją ir liuosnorius atgabena wis amerikoniszki laiwai. Wargas terp gywentojų neiszpasakytas, nuo to platinasi wisokios ligos; užtenka pasakyti, kad pereitą metą ant Kubos deszimts syk daugiaus žmonių numirė negu užgimė; jeigu teip trauktusi ilgai, tai ant galo ta sala su wisu gywentojų ne tektu.

Suwienytos Wieszpatystės ir Havai salos.

Artinasi jau laikas, kada Washingtono senate bus perkratinėjamas klausymas apie priskyrimą prie Amerikos waldybų republikos Havai. Kaip galutinai apie tai nuspręs, negalima įspėti; priskyrimas terp senatorių turi lygiai daug pritarėjų ir prieszinįkų, pritarėjai tiki, kad jų bus wirszus, prieszinįkai gi teiposgi neapsileidžia ir tikisi pritarėjus pergalėti. Pritarėjų daugiausiai yra terp republikoniszkų senatorių, bet prieszinįkai priskyrimo garsina, kad prie jų prisidės ir daug republikonų. Ar sziaip ar teip pasibaigs tas klausymas, wietiniai cziabuwiai Havai salų gywentojai ne tur isz ko džiaugtiesi: priskyrus salas prie Amerikos waldybų — surbs neturinczius pilnų tiesų sawo tewynėj cziabuwius amerikoniszki politikieriai, nepriskyrs, surbs dabartiniai ten waldanti amerikoniszki ateiwiai. Kad cziabuwiai ne gal geisti dar didesnio amerikonų susidrutinimo, tą kiekwienas numano: cziabuwiai gywено gana laimingai, rėdėsi sawiszkai ir gana umai kelėsi kulturiszkai; gana pasakyti, kad dar pereito szimtmeczio pabaigoj jie waikszcziojo nuogi, nežinojo kas tai yra rasztas, sziądien gi beweik wisi moka skaityti ir raszyti, ant 35000 galwų turi sawo kalboj net wieną kasdieninį laikrasztį, ko szimta syk skaitlingesni lietuwiai dar ne sulaukė. Atkakę ten amerikonai, paweržė waldžią ir daugumą jų tėwynės turtų, o juos, jų paczių nuo amžių apgywentoj tėwynėj padarė kaipi gywuliais be pilnų ukesiszkų tiesų.

Pasimirė ikiszioliszkas maskoliszkas apszwietimo ministeris, Deljanow. Wietą tą jis laikė dar nuo laikų pasimirusio ciecoriaus Aleksandro III, taigi per tą laiką, teip kaip kitą kartą, prie Aleksandro II, Tolstoj nupuldė Maskolijoj mokslaines, tą patį padarė sawo kwailais experimentais dabar pasimiręs ministeris Deljanow. Gailėtiesi jo nėra už ką; gal jo įpedinis bus geresnis.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amžį.

Jeigu nori atsiprašyt nuo tabako ant wisados ir pastoti sweiku, twirtu ir sylingu, tai gydykias wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba silpnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienu jau swere deszimts swaru wirszaus. Apie 400,000 žmonių tapo išgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1,00 Apraszymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Isz Lietuwos.

Naujo Aleksandrowsko džiakoną pasodino į kliosztorių.

Tuli besigerinanti maskoliams lenkiszki laikraszcziai iszgiria jauną Maskolijos waldoną, isztikro wienok jis nė jokio pagyrimo ne wertas, jis nieko gero niekam nesuteikė: kaip ant jo tėwo, nupenėto Aleksandro III, apsiriko wisi ne maskoliai, teipjau pasirodo, kad apsiriko turinti kokias nors wiltis ir ant jo sunaus, dabar waldanczio Mikalojaus. Tuli lenkiszki laikraszsziai sako, kad ciecorius Mikalojus myli teisybę, kad nekenczia tikėjimiszko prispaudimo. Sztai koks jo teisingumas: Sziauliuose nusikalto maskolpalaikis gimnazijos direktorius, užtai likosi į Kretingos kliosztorių pasodytas katalikiszko tikėjimo mokintojas, kunigas Romeika. Kaip jis supranta tikėjimiszką liuosybę, parodo tą kits atsitikimas. Per Dewintines pereitų metų, Naujo Aleksandrowsko bažnyczioj ant szwentoriaus parengė, kaip tai pas katalikus atsibuwa, procesiją ir altorėlius. Užtai da bar, 3 d. Lapkriczio pereitų metų, naktyj atkako pas Naujo Aleksandrowsko prabaszczių, džiakoną Butkį, žandarai, paėmė jį ir nugabeno ant 6 mėnesių į Kretingos kliosztorių. Toks tai mat nekentimas tikėjimiszko prispaudimo ciecoriaus Mikalojaus. Isztikro nieko kito nuo jo ir laukti negalima: sunus fanatiko Aleksandro ne gal but teisybę mylinczіu ir liberaliszku.

Apwogė rando degtinės pardawinyczią.

Kaime Prienuose, Szwetėnų pawietyj, Wilniaus gub., yra parengta rando degtinės pardawinyczia. 7 dieną Gruodžio pereitų metų, naktyj, rando szinkorius iszgirdo ant pardawinyczios kiemo keno ten žingsnius, bet iszėjęs laukan, nieko neužtėmyjo, todėl sugrįžęs, ramiai atsigulė į lową; neužilgio wienok iszgirdo žingsnius ant augszto ir potam subildėjo sukrautos stiklinės paczioj pardawinyczioj. Pagriebęs rewolwerį, szinkorius atbėgo į pardawinyczią, bet czia wagilių jau ne buwo, užtėmyjo tikt lubose padarytą skylę ir ant augszto ugnį. Wagilių wienok ne buwo matyt, tikt ant rytojaus rado jų pėdas ant sniego. Spėjo jie sugriebti tikt porą spirito ir degtinės stiklinių.

Pasažieriniai laiwai isz Rygos į Londoną.

Prekėjas Helsinggrimm, isz Rygos, parengia pasažierinių laiwų liniją isz Rygos į Londoną; greitiejie garlaiwiai plaukinės isz Rygos wieną kartą ant sanwaitės. Ant tų laiwų bus parengtos įtaisos ant gabenimo į Anglija isz Lietuwos ir Latwijos kiauszinių. Tokiu budu, pasirupinę užrubežinius paszpartus lietuwiai, norinti į Londoną arba ir į Pietinę Afriką keliauti, ne reikalaus keliauti į Bremą ir isz czia į Londoną, kadangi jie galės tiesiog isz Rygos keliauti į Anglijos sostapilę.

Žemdarbystės mokslainė.

Maskoliszka žemdarbystės ministerija nori, mieste Lietuwiszkame Minske, parengti augsztesnę žemdarbystės mokslainę. Kadangi wienok ji ant to ne turi užtektinai pinigų, kwieczia ji Lietuwos dwarponius isz sawo pusės ją suszelpti. Kodėl tie maskoliszki ministeriai teip bijosi Wilniuje parengti kokią nors augsztesnę mokslainę?

Rengia moteriszką gimnaziją Sziauliuose.

Sziaulių gywentojai atsiszaukė į maskoliszkas waldžias su praszymu parengti mieste moteriszką gimnaziją. Sziauliecziai neabejoja, kad praszymas bus iszklausytas, todėl nelaukdami waldžių atsakymo, weža jau dabar reikalingą medega ant pastatymo tam tikslui triobų. Žemę ant to duoda grafas Zubow.

Gaisrai Wilniaus gub.

Antroje pusėje Lapkriczio mėnesio, Wilniaus gub. buwo isz wiso 35 gaisrai; 9 isz jų užgimė nuo ne gerai įtaisytų kakalių (peczių) ir kaminų, 3 nuo ne walytų suodžių, 5 nuo padegimo ir 15 nuo nesusektų priežaszczių. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė padarė blėdies ant 228351 rubl., Didžiausi gaisrai buwo: kaime Sidorowyczіuose, kur ugnelė pridirbo blėdies ant 183000 rubl. sudegusios triobos buwo asekuruotos tikt ant 3070 rubl.; kaime Duduose, Aszmėnų pawietyj, sudegė 39 ukės, blėdį ugnies padarytą skaito ant 20000 rubl.; miestelyj Walkenikuose sudegė 98 namai; blėdį ugnies padarytą skaito ant 138895 rubl,

Numažino mokestį už gabenimą geležinkeliais miltų.

Maskoliszka kelių ministerija nusprendė numažinti užmokesnį už gabenimą miltų į portus ant iszwežimo jų į užrubežius ir už gabenimą grudų į ėsanczius pajuriuose malunus. Užmokesnį už parwežimą į portus miltų numažina ant penktos dalies to, koks iki sziol buwo, už nuwežimą grudų į malunus numažina užmokesnį ant 16%. Mat tokiu budu maskoliszkas randas stengiasi padėti musų kraszto maluninįkams ir suteikti jiems darbą. Padawadyjimas tasai isztikro iszmintingas: pajuriuose gal skaitlius malunų pasidaugys, juose daugiaus darbinįkų ras darbą, pinigai už sumalimą grudų pasiliks musų tėwynėj.

Jawų prekės Liepojuje.

Pereitą sanwaitę lietuwiszkų jawų prekės Liepojuje buwo szitokios: už rugius widutinius mokėjo po 76—77 kap. už pudą, geriausi seni 78 kap., sziųmetiniai 79 kap. Kwieczіai ne gryni 1 rubl. 6 kap. — 1 rubl. 10 kap., geri 1 rubl. — 11 kap. — 1 rubl. 15 kap., geriausi 1 rubl. 15 kap. — 1 rubl. 20 kap. Awižos 67—72 kap., geros 73—78 kap., geresnės 79—83 kap., geriausios 84—87 kap. Miežiai 64 kap. Grikai 75 kap. Žirniai 66—70 kap., geresni 71—73 kap., sausi geriausi 76 kap. Pupos 66—73 kap. Linų sėmens 1 rubl. 12 kap. — 1 rubl. 13 kap. Kwientinės klynės smulkios 55 kap., widutinės 56—57 kap., stambios 58—59 kap., stambiausios 60 kap.

Nedėlini mokslainė darbinįkams.

Wilniuje, ant Poplawų ulyczios, rando degtinės pardawinyczioj likosi parengta nedėlini mokslainė darbinįkams. Prie minėtos pardawinyczios tarnauja apie 200 moterų ir wyriszkių darbinįkų. Gaila tikt, kad ta mokslainė yra po užžiura Wilniaus ilgaplaukių popų, kurie ne tiek rupinasi apie suteikimą tikrai apszwieczіancziu žmonių protą pamokinimų, kiek apie maskolystės ir stacziatikystės platinimą.

Isz pietinės Afrikos.

Warszawos lenkiszkas laikrasztis, "Kurjer Warszawski", paduoda, kad beweik kiekwienas ateinantis į Cape Town, Pietinėj Afrikoj, laiwas atgabena po 40-50 lietuwių, pasitaiko kaip koks ir lenkas, kurie czia keliauja laimės jieszkoti ir po 120 ir daugiaus lenkiszkų ir lietuwiszkų žydų. Bet užtai kiekwienas iszplaukiantis paima po 500 atgal tokių, kurie czia apsiriko, laimės ne rado ir keliauja jos kitur jieszkoti. Kas tikt turi tiek pinigų, kad gal kelionės kasztus užmokėti, tai bėga isz czia. Darbai wisur apsistojo. Aukso kastynėse darbai beweik pasiliowė ir tai tikt pertai, kad truksta juodweidžių kafrų darbinįkų, europiszkų gi darbinįkų kompanijos ne prima, kadangi tokiems reikia už darbą daugiaus užmokėti. Apsistojus darbams ir prekystai apie miestą Johannesburgą, daugumas gywentojų isz jo iszbėgiojo, yra dabar czia daugybė pasilikusių tuszczių namų. Wieni gywentojai grįžta į Europą, isz kur czia atkako, kiti gi traukia į neseniai surastas apie Transwaliaus sostapilę, miestą Pretorią, naujas deimantų kastynes. Mieste Johannesburge keli lenkai patraukė lietuwius ir uždėjo czia lietuwiszkai-lenkiszką broliszkos pagelbos draugystę. Nors, kaip sakėme, lenkų czia yra wos keli, o lietuwių keli szimtai, bet minėta draugystė yra lenkiszka, wisi jos wirszinįkai yra lenkai.

Žingeidi žmogysta.

Kiek yra žmonių, wisi jie kuom nors wienas nuo kito skiriasi; isz pusantro milijardo gywenanczių ant musų žemės žmonių ne galima parinkti dwiejų, isz kurių wienas į kitą teip butų panaszus, kad wieno nuo kito ne galima but atskirti, kad abudu turėtu wisai wienokias ypatybes. Kaip kada wienok atsitaiko tokios žingeidžios ypatos, kad apie jas skaitant, nesinori tikėti, kad tai butų teisybė. Sztai dabar prancuziszkas laikrasztis "La Semain Medicale", Nr. 56, apraszo experimentus, kokius su wiena moteriszke darė prancuziszki mokslinczіai gydytojai. Profesorius Paryžiaus uniwersiteto, Dr-as Feroull papasakojo profesoriui Grasset, kad jis pažįsta wieną moteriszkę turinczią žingeidžią galybę wiską matyti ir užmanė iszbandyti tą jos galybę ant tikrai moksliszko pamato, duoti jai perskaityti uždengtą nepermatomais daiktais rasztą. Profesorius Grasset, sugrįžęs isz Paryžiaus į Montpelier, kurio uniwersiteto yra profesoriumi, nieko pirma nesakęs drui Ferroull'ui, ant popieros szmotelio paraszė kelias eiles, suwyniojo popierą rasztu į widurį, apwyniojo į neperleidžiancziu nė Roentgeno szwiesos szwininę popierą, į kokią apwynioja Maskolijoj arbatą, įdėjo rasztą į kopertą, užklijawo, užpeczėtyjo su liaku ir su sawo peczėczіu prispaudęs, nusiuntė wiską į Paryžių ant antraszo D-ro Ferroull'o, idant tas duotu tą rasztą perskaityti anai žingeidžiai moteriszkei, ne atidaręs konwerto. Į dwi dieni profesorius Grasset gawo jau atsakymą nuo D-ro Ferroull'o, kurisai atsakė, kad gawęs laiszką, tuojaus ne dawė jo skaityti anai moteriszkei, atidaręs wirszutinį konwertą, rado joje kitą, paskirtą ant perskaitymo, perdurtą su angliszka spilka užmegsta į kilpą, kurios buožė buwo užpeczėtyta. Turėdamas atlankyti keletą ligonių, D-ras Ferroull užėjo wėliaus pas aną moteriszkę ir papraszė, idant ji užeitų pas jį po pietų. Dažinojusi, kam ją daktaras kwieczia, ji atsakė, kad ji tą padarys tuojaus, ne reikalaudama eiti į daktaro gywenimą, kur buwo profesoriaus Grasseto atsiųstas užpeczėtytas rasztas; moteriszkė ta gyweno apie pusę wiorsto nuo daktaro gywenimo. Pasirėmęs ant kampo stalo, ant kurio rymojo ana moteriszkė, D-ras Ferroull mostelėjo su ranka ties jos akimis ir ji tuojaus įspėjo, kad daktaras wirszutinį konwertą atidarė, pasakė kaip iszrado antroji ir isz toli perskaitė kitame konwerte už peczėtytą rasztą, kurio žodžius užraszęs D-ras Ferroul, nusiuntė drauge su neatidaryta užpeczėtyta konwerta Grassetui į Montpelier. Grasset niekam apie sawo paraszytus žodžius nieko nesakė, tikt atėjęs ant susirinkimo moksliszkos akademijos sanarių atsineszė atsakymą D-ro Ferroull'o ir sawo užpeczėtytą konwertą, paženklintą Paryžiuje, papasakojo mokslinczіams wiską apie tą atsitikimą. Konwertas su pirmutiniu rasztu likosi prie wiso susirinkimo atidarytas. Kaip gi wisi nusidžiugo persitikrinę, kad žodžiai Ferroulio ir atrasti Grasseto konwerte wisai sutinka. Experimentai pasisekė: ne tikt kad rasztas likosi perskaitytas uždarytoj kopertoj, bet perskaitytas isz tolo. Mokslinczіai tuom dar nepasiganėdino, bet daro su ta moteriszke toliaus experimentus, apie kuriuos žada wėliaus apgarsyti.

Kiekwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydyklos szi. amžiaus iszradimuose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwę ir czystyja wisą sistemą, praszalina perszalimą, gydo galwos skaudėjimą, drugį ir užkietėjimą widurių.

Pirk dėžutę C. C. C. sziądien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą gwarantuoja.

NUO REDYSTĖS.

Prisiartino NaujiMetai,o pasibaigė seni, taigi jau laikas kiekwienam skaitytojui užsimokėti, ką yra kaltas už pereitus metus ir prisiųsti prenumeratą ant ateinanczių metų, idant szįmet daugiau skaitytume ir geriaus suprastume, ką skaitome ir kas mus mokina gero, o kas blogo. Užtiesą, jeigu tikt su atyda skaitysime ir gerai tėmysime, suprasime, kas yra musų draugais, o kas prieszais; žinosime nuo ko szalintiesi, o prie ko glaustiesi, idant pagerinti sawo warginga buwį.

Laikrasztis "Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2,00, o kas abu doliaru ant syk užsimoka, gauna už 50c. knįgelę dowanų. Knįgelę gali iszsirinkti sau isz musų Kataliogo, kas kokią nori. Kas neturi musų Kataliogo, tegul atsiszaukia, o prisiųsime dykai.

Pinįgus galite prisiųsti registruotose gromatose, arba per money orderį arba czekį, kaip kam geriau.

Prisiųsdami pinįgus uždėkite szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
Sub Sta. No. 60., Chicago, Ill.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

Isz Amerikos.

Žmogžudys Durant nugalabintas.

SAN QUENTIN, CAL. Ant czianykszczio kalėjimo kiemo likosi nugalabintas Theodore Durant, ant to sudo nuspręstas už nužudymą bažnyczioj merginos Blanche Lemont. Adwokatams pasisekė nugalabinimą nuwilkti, iszderėjo jie, kad prowa buwo kelis kartus perkratinėjama, bet kiekwieną sykį sudas Durantą rado kaltu ir ant nugalabinimo nusprendė. Kaltinįkas priesz sawo galą pėrėjo į katalikiszką tikėjimą. Ant kartuwių ėjo be jokio nusiminimo ir czia dar garsiai į susirinkusius isztarė, kad jis yra ne kaltu, kad ne jis žmogžudystę papildė, bet nieks tam iszreiszkimui ne patikėjo. Kuno jo dabar ne nori priimti nė ant jokių kapinių.

Ateiwiu užtarejai.

Ateiwių draugai ir prieszinįkai paduoto ant kongreso nusprendimo senatoriaus Lodges biliaus, ant susiwažiawymo New Yorke, sutwėrė "Ateiwių užtarėjų Lygą" (Immigration protective League). Prezidentu tos lygos likosi iszrinktas Cackron, kitų wirszinįkų daugiausiai yra wokiečių, kurie ir sutwėrė tą lygą; sekretoriumi jos yra buwęs ateiwių užweizdos komisorius, D-ras Senner. Mieris lygos yra prieszintiesi kokiems nors ateiwystės apsunkinimams, ypacz gi priesztarauti Lodges biliui.

Netikri pinigai.

NEW YORK. Susekė czia netikrus, nežinia keno padirbtus popierinius pinįgus po 100 dol. Wieną isz tokių netikrų 100 doliarinių popierų pirko paslaptas policijantas wiename banke, kur ji pateko, matomai, per kasieriaus neapsižiurėjimą; antrą gi rado wieszpatystės kasoj teiposgi, matomai, per neapsižiurėjimą priimtą. Mažesnės wertės netikrų Amerikos popierinių pinįgų yra jau daug terp žmonių paleistų; daugiausiai yra 5 dol. wertės. Todėl, imant nuo nepažįstamų žmonių pinįgus, reikia gerai apsisaugoti.

Naujas aukso krasztas.

HALIFAX, N. S. Agentai wienos susidedanczios isz kanadiečių ir amerikonių kompanijos, iszsiųsti ant pussalio Labrador, prigulinczio Kanadai, praneszė, kad jie czia surado labai turtingus aukso plotus. Amerikos kapitalistai rengiasi siųsti inžinierius ant isztirimo tų naujai surastų aukso plotų. Nereikia wienok užmirszti, kad apie suradimą tų płotų apgarsino juos suradę amerikoniszkuose, tankiausiai meluojanczuose, laikraszczuose.

Sugriuwo ledo krautuwe.

HAMBURG, MICH. Netoli Whitmorė Lake state dedėlę naują ledo krautuwę, prie ko dirbo su wirszum 200 darbinįkų. Nežinia kodėl statoma trioba sugriuwo ir po griuwėsiais atsirado daug dirbanczių darbinįkų. Isz po jų wėliaus isztrankė 4 užmusztų darbinįkų kunus; sunkiai sužeistų pasirodė 16 darbinįkų.

Gaisrai.

SAGINAW, MICH. Lentų pjowinycziose "Saginaw Lumber & Salt Co.", ant Crow Island, nežinia nuo ko užgimė gaisras ir iszuaikino 8 milijonus kubiszkų pėdų medžių. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 120000 dol. Buwo czia sukrauta 16 milijonų pėdų medžių, bet kita jų dalis buwo ant kito kiemo, kur ugnis neprisigriebė.

OTTAWA, ONT. Rytini czianykszczio katalikiszko uniwersiteto dalis beweik su wisu sudegė. Blėdį ugnies padarytą sudegusioj triobos dalyj skaito ant $50000, wisokiuose widuryj esancziuose daiktuose $20000. Wartojamus prie diewmaldystos indus isz koplyczios spėjo isz ugnies iszgabenti. Nuo ko užgimė ugnis, iki sziol ne žinia; pasirodė ji pirmiausiai studentų miegbutyj, kuriame wienok dabar studentų ne buwo.

Baisi nelaime.

Lentų pjowinczioj Tonawan doj, prigulinczioj Thomsonui, 29 p. m., lenką darbinįką, Juozą Mycielskį, pasiekė baisi nelaimė. Sugriebė jį diržas ir užmetė ant greitai besisukanczios garinės dielinės, kuri jam nupjowė su wisu deszinę koją. Norėjo žmogus nupjautą koją nustumti, bet apalpo ir nupuolusi ranka pataikė wėl ant dielinės, kuri nupjowė jam ir ranką. Nugabeno jį į ligonbutį, bet nežinia ar galės iszgyti.

Meszka geležinkelio trukyje.

Ant geležinkelio trukio, bėganczio isz Leavenworth, Kas. į Baraboo, Wis., terp kitokių taworų, gabeno ir meszkiną. Meszkinui nuobodu buwo wienam taworiniame wagone, todėl jis sumisly jo prisigriebti į expresinį. Expreso tarnai, pamatę nepraszytą sweczią, isz wogono iszbėgiojo, meszkinas gi, prisigriebęs į wagoną, isztusztino wisokius gabenamus saldumynus, bet tuom dar nepasiganėdino, sudraskė gabenamus laiszkus, terp kurių buwo ir laiszkai su pinįgais, kwitas, knįgas ir sudraskytus szmotelius iszmėtė isz wagono. Atbėgus trukiui ant stacijos, pasisekė su dideliu wargu isz expresinio wagono iszkrapsztyti meszkiną ir patalpinti jį wėl į taworinį wagoną.

Bjauri žmogžudyste.

WISHETA, KAS. Ant wienos stowinczios girioj farmos, netoli Maud, O. T. užėjo indijonas pasiskolinti balną; namieje buwo tikt jauna farmerio Leard pati ir dwejetas mažų waikų. Leardienė wienok balno nedawė ir liepė indijonui eiti laukan. Kadangi tas nepaklausė, moteriszkė griebė už karabino ir norėjo szauti, bet karabinas neiszdegė; drąsa jos wienok tiek padarė, kad indijonas isz kiemo prasiszalino. Po pietų Leardienė, paėmusi ant rankų mažąjį waiką, iszėjo į girią, pasislėpęs už medžio indijonas ant syk iszszoko, iszweržė isz jos karabiną ir norėjo ją nuszauti, bet karabinas wėl ne iszdegė, taigi drožė su kulbe į galwą ir užmuszė moteriszkę ant wietos, paskui tą patį padaręs kudykiui, nuwilko kunus ant kiemo ir pats prasiszalino; jo iki sziol ne suėmė.

Expliozija.

PITTSBURG, PA. Mount Carmel kompanijos kastynėse atsitiko baisi dujų expliozija. Prie to trys darbinįkai likosi užmuszti ir tiek jau pasirodė labai sunkiai sužeistų; kastynių olos teiposgi diktai likosi pagadytos.

10 mylių nuo Pittsburgo, Pa., prieszais Glenfield Borough, ant welkanczio botus garlaiwio "Percy Kelsey", atsitiko baisi garino katilo expliozija. Garlaiwio kapitonas ir 6 tarnaujanti likosi užmuszti. 10 botų, kokius garlaiwys wilko, nuo expliozijos paskendo.

WILKESBARRE, PA. Avondale anglių kastynėse atsitiko baisi dujų expliozija, kurios 3 darbinįkai likosi ant wietos užmuszti.

REIKALAUJA TRISINGU IR DARBSZCZIU WYRU AR merginu kellauti po Chicagą ir aplinkines ir pradaw. neti taworus bagotos firmos. Gaus $65,00 ant menesio ir expensus. Darbas ant wisados. Turi duot gerą rekomendacijų. Raszykit angliszkai indodami sawo adresą ir marke ant atsakymo. Adresas: The Dominion Co., Dept. Y. Chicago.

Isz darbo lauko.

¶ MARINETTE – MENOMINEE. Susitwėrė czia nauja elektriszka kompanija su 200000 dol. kapitalo. Nauja kompanija mat nori prie Chappia Rapids užtwenkti upę Menominee ir sunaudoti wandenį ant padirbimo elektriszkos pajiegos ant reikalų abiejų miestų. Nukasimas pylimo kasztuos 150000 dol., bet užtai upė padirbs 3000 arklių pajiegą; kada bus sunaudotas ant to mierio wisas upės wanduo, jis galės padirbti 10000 arklių pajiegą, ko užtenka ant reikalų abiejų minėtų miestelių.

¶ LEWISTON, ME. Wisose medwilnės werpinycziose likosi apgarsinta, kad, nuo 17 d. Sausio szių metų, darbinįkų uždarbis liekasi numažintas ant 10%. Lewistono dirbtuwių paweikslą žada sekti ir kitos sztete Main dirbtuwės; dirba jose isz wiso su wirszum 20000 darbinįkų. Darbinįkai Lewistono ir Aubin ne sutinka ant numažinimo uždarbio, jie žada sztraiką pakelti; tų paweikslą seks, žinoma, ir darbinįkai kitų dirbtuwių.

¶ DUBUQUE, ILL. Sztraikas czianykszczių anglekasių pasibaigė isz dalies, gal pasibaigs ir su wisu. Sztraikierai reikalauja, idant kastynių sawinįkai priimtu szteto uždarbio normą del kasėjų ir del wežėjų, kitiems darbinįkams pakelimo uždarbio ir jo iszmokėjimo kas dwi sanwaitės. Ant paskutinio darbinįkų reikalawimo kastynių sawinįkai sutiko, ant pirmutinių dar ne.

¶ ANDERSON, IND. Sawinįkai langams stiklo dirbtuwių pakėlė darbinįkų uždarbį ant 13—17% ir nuo 7 d. Sausio jie grįžta prie darbo; gaus czia darbą 15000 darbinįkų. Sztraikas traukėsi nuo Rugpjuczio ir per tą laiką darbinįkai nustojo 550000 dol. uždarbio.

¶ Pereitą sanwaitę buwo Suwienytose Wieszpatystėse isz wiso 322 nusibankrutinimai; pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo jų 471. Iszwežimas jauwų isz Amerikos į užrubežius truputį sumažėjo, pasimažino ir jų prekės; prėkės kwieczių nupuolė ant 1½c. už buszelį.

¶ NEW BETFORD, MAS. Werpėjai medwilnės dirbtuwių nesutinka ant numažinto už darbą užmokesnio; jie žada pakelti sztraiką ne tikt sztetuose Naujos Anglijos, bet wisose Suwienytų Wieszpatyszczių medwilnės dirbtuwėse; tąsyk sztraike imtų dalywumų 300000 darbinįkų.

¶ SPRINGFIELD, ILL. Anglių kasėjai Taylorswilles kastynių sutwėrė uniją ir nusprendė priimti tokią užmokesnio normą, kokia buwo užgirta ant kalnakasių susirinkimo Springfielde. Jeigu kastynių sawinįkai ant to ne sutiks, darbinįkai pasirengė sztraiką pakelti.

¶ CHICAGO. Elewatoriuje Armouro, ant "Goose Island", prigulinti į unijas darbinįkai prie jawų pilstimo pakėlė sztraiką todėl, kad priėmė prie darbo ir neprigulinczius į unijas. Atsitiko net musztynės, unijonistai užpuolė ant einanczių į darbą ne unijonistų darbinįkų.

¶ CHICAGO. Darbinįkai dirbtuwių Whitmano ir Barneso West Pulmane, ant kertės Center ave. ir 120 str., paliowė dirbę; ant apsaugojimo dirbtuwės reikėjo siųsti policiją. Tose dirbtuwėse dirbo daugiausiai lenkų, ir czekų; buwo gal kaip koks ir lietuwys.

¶ TOLEDO, OH. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse likosi panaikytas užmokesnis nuo sztukos ir wieton tokio, įwedė senowiszką, nuo dienos. Pertai darbinįkai dirba lengwiaus ir trumpiaus, uždarbis wienok didesnis.

¶ SEATTLE, WASH. Dailidės dirbanti prie laiwų dirbimo turi dirbti po 14–18 walandų ant dienos ir tai nespėja darbo į laiką atlikti. Uždarbis jų geras, bet darbo turi per daug, kadangi czia truksta darbinįkų.

¶ CANTON, ILL. Czianykszcziose cigarų dirbtuwėse numažino darbinįkų uždarbį nuo 8 ant 6 dol. už padarymą 1000 cigarų. Darbinįkai ant to ne sutiko ir pakėlė sztraiką.

¶ CHICAGO. Nuo 1 d. Gegužio bus uždrausta unijų darbinįkams prie namų statymo dirbti pas tuos kontraktorius, kurie wartos medegą iszdirbta darbinįkų neprigulinczių į unijas.

¶ FALL RIVER, MAS. Del numažinimo uždarbio, medwilnės werpinycziose Shone ir King Philip wisi darbinįkai paliowė dirbę ir prisidėjo prie sztraiko.

¶ CHICAGO. Departamente dėjimo dudų wandens traukimui, del nedatekliaus pinįgų, miestas rengiasi praszalinti 200 darbinįkų.

¶ TRENTON, N. J. Marszkinių dirbtuwėj Henry Rothschild kompanijos likosi pakeltas darbinįkų uždarbis ant 8⅓%.

¶ WARSAW, N. J. Czianykszcziose druskos wirinycziose, nuo 3 d. Sausio, likosi padidintas darbinįkų uždarbis.

¶ KEWANEE, ILL. Darbai eina czia gerai, darbinįkų be darbo beweik nėra.

¶ BRAZIL IND. 200 darbinįkų "Brazil Coal Co." paliowė dirbę.

Pamegyk dežutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wisu widurių.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Naujos tiesos apie lankymą mosklainių Pennsylwanijoj.

Kol mes terp sawęs ėdamėsi, kol wedame tuszczius ginczus apie tai, kokių mums reikia mokslainių, Pennsylwanijos szteto likosi iszduotos naujos tiesos, kurios gal su wisu užmuszti musų netikusias parapijines mokslaines. Naujos tiesos turi but pildomos nuo pradžios szių metų, mieris jų yra iszplatinti mokslą skaitymo ir raszymo angliszkoj kalboj teip, idant kiekwienas waikas nuo 8–16 metų mokėtų raszyti; tas padawadyjimas pasiekia waikus lygiai prie tėwų ėsanczius, kaip ir dirbanczius fabrikuose, bet neturinczius dar 16 metų amžiaus. Mokslainių superintendentas Brooks iszsiuntinėjo dabar į wisas mokslaines szitokio turinio rasztą: "Nuo 1 Sausio 1898 m. turi wisi nemecziai neturinti dar 16 metų amžiaus, dirbanti fabrikuose arba kitokiose įtaisose, iszmokti angliszkai raszyti ir skaityti, arba turi parodyti paliudyjimą, kad jie pereitą metą lanke wakarinę arba dieninę mokslainę mažiausiai per 16 sanwaiczių". Nuo dabar turi waikai, neturinti dar 16 m. amžiaus, lankyti mokslainę; tikt toki nuo to paliuosuoti, kurie turi kokį naudigą, iszlawinantį jų protą užsiėmimą. Pennsylwanijoj gywena daugiausiai musų brolių, bet ir parapijinių mokslainių yra ten labai mažai, taigi, kadangi apie jų parengimą mes nesirupinome, ar norime, ar ne norime, lietuwių waikai turės lankyti publiszkas mokslaines. Remianczių užmanymą iszderėti nuo szteto publiszką mokslainę, kurioje mokytu ir lietuwiszkai, neatsirado daug nė terp musų laikraszczių, todėl lietuwių waikai turės lankyti publiszkas mokslaines, kur mokys tikt angliszkai, mokintojai negalinti su waikais susikalbėti. Mat kokius waisius gimdo musų sawitarpiniai pawydėjimai ir nesutikimai.

Musztynės sude.

Isz SHENANDOAH, PA. raszo, kad czia į policijos sudą atgabeno du lietuwiu: Wiliamą Abromaitį ir Petrą Simanawyczių, kurie buwo apskųsti už sumuszimą Charleso Mc Citcheon'o ir Michael'io Dalton'o. Laike perkratinėjimo ant syk wienas isz draugų skundėjų, George Tooney, szoko ant Abromaiczio, to paweikslą sekė ir abudu skundėjai, prie to prisidėjo abiejų pusių draugai ir sude prasidėjo kruwinos musztynės. Nė sudžia, nė sudo urėdnįkai ne įstengė besipeszanczių suwaldyti, reikėjo szauktiesi policijos pagelbos. Atbėgus policijantams, pesztynės traukėsi toliaus, jie griebėsi sawo lazdų ir pradėjo skambyti į tuszczias matomai besipeszanczių galwas. Sudo įtaisymai, mebliai laike pesztynių likosi sudaužyti ir krauju aptaszkyti. Suwaldžius pesztynes, wisus jose ėmusius dalywumą uždarė į kalinį.

Waterburio, Conn., Blaiwystės draugystė.

"Rytas" pranesza, buk Waterburio lietuwiai sutwėrė blaiwystės draugystę po wardu "Lietuwos Sunų". Ant pradžios į ją pristojo 20 sanarių, kurie užsimokėjo mėnesinį mokestį po 50c. ir iszrinko komitetą ant pusės metų. Pristojęį tą naują draugystę pasižadėjo per metus wisai ne gerti nė jokių swaiginanczių gėrymų. Priderėtų mums padėti norintiems atsižadėti nuo girtuokliawymo broliams ir parengti jiems ką nors geresnio už apswaiginanczius protą gėrymus. Kol mes nieko kito jiems ne suteiksime, atsiras tikt kaipo iszėmimai pristojanti prie blaiwystės. Sziądien musų broliai ne tikt todėl girtuokliauja, kad prie degtinės priprato, bet ir todėl, kad nieko geresnio ne turi; kitus prie girtuoklystės werczia wargingas gywenimas, degtinėj jieszko jie užmirszties apie graužianczius wargus. Galima peikti girtuokliawymą, galima raginti prie blaiwystės, bet kad girtuokliawimus gimdo atsakanczios priežastys, tai nepraszalinus tų priežaszczių, mes girtuoklystės ne isznaikinsime,

Protestai priesz nekentimą ateiwių.

Artinasi laikas, kuriame Washingtono kongrese wėl bus perkratinėjamas naujas užmanymas natywistų kaip apsunkyti atkakimą į Amerika swetimiems ateiwiams. Wokiecziai New Yorke turėjo didelį susirinkimą, ant kurio suwažiawo delegatai wokiszkų draugyszczių isz wisokių sztetų. Susirinkę nusprendė protestuoti priesz rengiamą priesz ateiwius bilių ir wisoms wokiečių pajiegoms prieszintiesi jo įwedimui. Lenkiszki laikraszcziai ragina prie protesto sawo skaitytojus. Rengiamas, senatoriaus Lodges ant kongreso nusprendimo paduotas, bilius kreipiasi kaip priesz lenkus, teip ir priesz lietuwius, mažiausiai jis užgriebia mokanczius skaityti ir raszyti wokiečius; apie musų wienok protestus nieko ne girdėt. Kodėl nieko ne daro musų politiszki kliubai, kokius juk turime? Argi jie tikt ant to yra, idant, už prikalbėtus lietuwių balsus, politikieriai klubų wirszinįkai galėtu gauti gerai apmokamą, o mažai darbo reikalaujantį urėdą? Jeigu tikt toki musų politiszkų kliubų mieriai, tai nėra ką isz jų džiaugtiesi!

Lietuwiszka darbinįkų unija.

MC ADOO, PA. Lietuwiszka mainierių unija užsidėjo czia 19 d. Rugpjuczio, po wardu "United Mines Workers of America". Susirinkimai atsibuwa seredoms po 1 ir 15 dienai kiekwieno mėnesio ant Adomo Montwillos hallės. Susineszimus turime su angliszkomis unijoms, siuncziame delegatus ant susirinkimų kitų unijų, kitų gi tautų unijos atsiunczia delegatus ant musų susirinkimų. Prie musų unijos priguli daugumas lietuwių mainierių, isz wiso apie 59 sanariari; yra dar 6 – 10 neprigulinczių, bet turime wiltį, kad ir tie prisiraszys. Pas mus kiekwiena tauta turi sawo uniją, bet ant susirinkimų siunczia delegatus wieni pas kitus.

Prezidentas, W. S. Kreiwena,

Auka saliunų.

Lenkiszkas laikrasztis, "Przyjaciel Ludu", pranesza apie szitokį atsitikimą Baltimorėj, Md.: saliune Kulewycziaus, ant kertės Pratt ir Abemarle ul., prie biliardo susibarė lietuwys Bielys su wokiečiu Schmidtu. Matomai abudu gerai nuo degtinės turėjo aptemdytą protą: nuo barnių perėjo į pesztynes, laike kurių, wokietis iszsitraukė peilį ir durė lietuwiui į szoną. Schmidtą suaresztawo, Bielį gi sunkiai sužeistą nugabeno į Hopkinso ligonbutį. Ligonbuczio wienok daktarai neturi didelės wilties jį nuo mirties iszgelbėti. Girtuoklystė mat ne tikt kad mus nužemina swetimtauczių akyse, bet ne wienam trumpina amžį. Argi mes niekada isz jos globos neiszsiliuosuosime!

Union City, Conn.

Kalėdas szwentėme linksmai; Dr—tė szw. Jurgio ir Politiszkas Kliubas nusamdė isz pusės salę ant wisų metų del lietuwiszkų susirinkimų. Per rupestingumą Pruselaiczio, P. Antanaiczio, J. Bekerio salė tapo gražiai ant szwentės papuoszta. Buwo gražus pasilinksminimai pirmą Kalėdų dieną.

Antrą dieną teiposgi buwo pasilinksminimas ir atsibuwo du susirinkimai: pirmas "Susiwienyjimo" kuopos, antras: "P. Armino Dr—tės", ant kurio buwo lietuwiszkos kalbos, pa kalbų, sekr. perskaitė protokolą, perszaukė mokestį; po tam prisiraszė 5 nauji sanariai. Kitą susirinkimą nutarėm laikyti Waterbury, Conn., po nr. 646 Bank Str., 29 Sausio, 1898 m.

Taigi malonus lietuwiai ir lietuwaitės, nepamirszkit atsilankyti ant wirsz minėto susirinkimo; užkwiecziam maloniai wardan draugystės P. Armino.

SEKRETORIUS.

Boardingierių sztraikas.

Neapsiwedę Kewanee's, Ill. lietuwiai, ėsanti ant boardo, kadangi boardingbosiai nuolatai didino sawo reikalawimus už boardą, kada jie pakėlė boardo prekę nuo 2 dol. ant $2,25, nuo jų pasitraukė ir iszwaikszcziojo pas swetimtauczius. Boardingbosiai, netekę boardingierių, suprato, kad per daug isztempta striuna truksta, bet supratо per wėlai. Prasiszalinę lietuwiai dabar ne nor jau pas juos grįžti nė už seną mokestį.

† Nuo iszleistojų naujo lietuwiszko laikraszczio "Dirva" gawome žinią, kad tasai laikrasztis dar ne iszėjo, iszeis jis 15 arba 20 d. Sausio, tas, kas iszėjo po wardu "Dirva", nėra tai dar laikrasztis.

Jeigu jautiesi nesweiku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 20c.

Girtuoklystė ir limpanczios ligos.

Lietuwiai tiki, buk girtuokliawimas, užgimus marams, geriausiai žmogų saugoja nuo užsikrėtimo liga, todėl, pasirodžius cholerai, musų broliai stengiasi kuodaugiausiai isztusztinti "metėlinės" stiklinių. Tuom tarpu mokslinczių tirinėjimai parodo, kad ta nuomonė yra klaidi, degtinė ne tikt ne saugoja nuo užsikrėtimo, bet prieszingai, liga greicziaus griebia girtuoklius ir toki, sykį ligos apimti, recziaus iszgyja negu su wisu negerianti. Prancuziszkas daktaras Deleard, miesto Lille Pasteuro institute, darė ilgai bandawones su apsangojancziais nuo limpanczių ligų skiepyjimo waistais ir persitikrino, kad skiepyjimas girtuoklių ne saugoja nuo ligos, paweikslan, pasiutusių szunų sukandžiotas girtuoklis pasiunta, nors jam prideranczіai tuojaus po sukandžiojimui butų skiepyti apsaugojimo waistai, terp negerianczių degtinės pasiunta wos wienas ant 100 sukandžiotų. Girtuokliai, nors iszrodo sweikais, bet isztikro wisas jų organizmas teip sugedęs, kad juos greicziausiai griebia wisokios limpanczios ligos. Wisi gal žino, kaip pawojingas yra girtuokliui perszalimas. Retas girtuoklis iszgyja prie plauczių uždegimo. Persitikrino teiposgi, kad net ne wodingos bakterijos (ligos sėklos), kurios įskiepytos sweikiems gywuliams ne gal jų užmuszti, arba pagimdyti ligą, užmusza beweik wisada nugirdytus. Taigi ne wodingos, ne gimdanczios ligų bakterijos ant girtuoklių persikeiczia į wodingas, ligas gimdanczias. Deleard panorėjo persitikrinti, kaip ant girtuoklių atsiliepia apsaugojanti nuo limpanczių ligų skiepyjimai; bandawones wienok darė ne ant žmonių, tikt ant nugirdytų kralikų. Ir sztai kas pasirodė: įczirkszti nugirdytiems kralikams susilpnyti ligos nuodai ne turėjo apsaugojanczios įtekmės. Teip, paweikslan, įskiepyjimas susilpnytų nuodų pasiutimo ir karbunkulo ne tikt jų ne saugojo nuo ligos, bet prieszingai, gimdė paczią ligą. Panaszus atsitikimai pasirodė ir ant žmonių prie ligų gydymo specijaliszkose gydinycziose. Taigi pasirodo, kad tankiai girtuokliui, įpuolus į ligą, wartojami nuo ligos waistai ne tikt jo ne gelbi, bet tankiai ligą sudrutina, arba, jeigu dar ne apsirgo, tai ją gimdo. Girtuklis įpuolęs į limpanczią ligą gal laukti pasitaisymo tikt tąsyk, jeigu jo organizmo dar suwisu ne sunaikino degtinė, wartojami gi nuo ligos waistai neturi paprastai ant jų įtekmės. Girtuoklystė negana kad naikina paczio girtuoklio sweikatą, trumpina jo amžį, bet atsiliepia ir ant jo waikų: girtuoklių waikai užgimdami, kaipo palaikus nuo sawo tėwų, atsigabena silpną, pagedusį organizmą, daugiaus girtuoklių waikų mirszta, nesulaukia ne pirmų sawo metų amžiaus, negu waikų tėwų negerianczių degtinės. Girtuoklystė todėl ne tikt girtuoklius naikina, bet atsiliepia ant wisos tautos girtuokliaujanczios, nustumia ją į kuniszką ir protiszką nupuolimą, kadangi naikina netikt girtuokliaujanczius, bet ir jų waikus.

Laiszkai ant paczto.

57 Baczewski A.	220 Orwid Anton
61 Basnas Paul	221 Ojieoewicz Jochim
69 Bernatey Jokim	226 Rakstis Telesper
75 Bolututis Wojciecik	228 Nemjas Susana
77 Borkowski Anton	230 Rosewitz Wercoslka
94 Cyburt Joseph	231 Ruminski Michal
97 Devegowski Jan	232 Rywgajla Kassmier
101 Duka Mikolai	233 Rzikanowski Teofil
102 Dibus Marcin	234 Santoska Rozalia
118 Gecan Frank	253 Sebalel Baplst
149 Jablonieszka Josef	259 Sękowski Josef
151 Jagieska Mrs	260 Sokowski Wojiecech
162 Jinti Tekesa	262 Stankaiter John
168 Kaukel Andreas	274 Sura Grzegurz
199 Kapamuski Frank	275 Suratkowski Jozef
172 Karalówska Anna	276 Sufozewski Wacława
174 Kirdeikis Joseph	283 Szyppeta W.
187 Kruska Jonas	285 Sypura Ignaz
188 Kyanczun Jowa	286 Tubaka Jon
189 Lujes Lenieky	289 Taukowicz Tekla
190 Lapsok J.	297 Vejvoda Frank
194 Leszynski Anton	298 Vejvoda Frank
205 Masejovsky Otto	314 Wojtas Frank
214 Nemunis Dom.	318 Woitpobeka
216 Niegas Josef	319 Zabarowski
217 Ocheduszka	324 Zillus Anton

Į Lietuwius ir Lietuwiszkas Draugystes Chicagos.

Atkreipkit atydą ant muzikantų Dr-tės Dowido Karaliaus, kurie wisuose moksliszkuose ir bažnytiniuose reikaluose tarnauja dykai, o ant piknįkų, balių, weselių ir pagrabų grajina už pigiausią prekę. Grajina: ant triubų, skripkų ir kitų instrumentų. Ofisus turi: 703 W. 18th Pl. pas p. J. Walantinawiczią ir 924 33rd St. pas p. A. Žemaitį kurius galima kiekwieną walandą rasti namieje.

Su guodone, MUZIKANTAI
Dr-tės Dowido Karaliaus.

Apgarsinimas!

Puikiausios popieros del raszymo gromatų po 35c. tuzinas, o keturis tuzinus už $1.00. Perkupczіams nuleidžiu didelį procentą!

Teiposgi prilaikau wisokias knįgas lietuwiszkas, lenkiszkas ir maskoliszkas. Užlaikau del Brolių ir Seserų III. Zokono Sz. Pranciszkaus wisokius reikalingus daiktus: juostas, kryžius, Stacijas, kryžius atidaromus del sudėjimo relikwijų ir t. t. Ko norint reikalaudami, wisada uždėkit szitą adresą:

W. Kudarauskas,
241 W. 3rd Str. So. Boston, Mass

Grand Opening.

Naujai atidarėme saliuną po nr. 650 S. Canal str., rengiame balių jo įkurtuwių ant subatos ir nedėlios, 15 ir 16 Sausio mėnesio, ant kurio užkwiecziame wisus lietuwius atsilankyti, nes grajįs puiki muzika, bus szokiai ir sziaip jau gražus pasilinksminimai.

Su guodone,
Stan. Markeliunas ir
Kaz. Witkus.

Draugyszczių reikalai.

Balius! Balius!

Brooklyn, N.Y. 22 d. szio mėnesio, parap. Sz Marijos Panos turės sawo balių, ant salės po nr. 93 Grand Str., ant kurio užkwiecziа atsilankyti wisas lietuwiszkas draugystes ir wisus aplinkinius lietuwius ir lietuwaites.

Su guodone,
PARAP. SEKRETORIUS.

MITINGAS.

Nedelioj, tuojaus po 12 walandai widurdienio, 16 d. Sausio 1898 m., Draugystė Lietuwos Sunų laikys sawo czwertmetinį susirinkimą salėj p. L. Ažuko, po nr. 3301 Auburn ave., kertė 33 ul., ant kurio priwalo pributi wisi sanariai del apswarstymo labai swarbių dalykų; teiposgi yra užpraszomi dori žmones lietuwiai ant prisiraszymo.

Su guodone,
DR-TE LIETUVOS SUNU.

Naudinga knįgelė

Del apsigarsintojų, naujoje ir parankioje formoje, turinti 200 puslapių, iszduota Geo. P. Rowell Advertising Co., New Yorke. Joje randasi suraszyti wisi laikraszczіai, kurie turi ne mažiau kaip 1000 skaitytojų. Ji reikalinga biznieriams, kurie nori laikraszczіuose apsigarsinti. Jos prekė $1.00.

(4—2)

Naujausi iszradimai.

‖ Prancuzijos pakrantėse, ant Atlantiko, prieszais miestą Havrą, darė bandawones su nauju laiwu padirbtu prancuzo inžinieriaus, Bazino; apie tą laiwą paminėjome sawo laike, kada jį dirbo mieste San Denis, netoli Paryžiaus. Laiwas tas keturkampis, padėtas ant tuszczių cilinderių, tikt tie cilinderiai plaukia ant wandens. Ant bandawonių wartojo mažą laiwelį 250 tonų įtalpos; cilinderių buwo po tris isz abiejų laiwo szalių. Bandawonės pasisekė kuo geriausiai, jeigu reikalingos bus pertaisos, tai bus pertaisyta dirbant didelį laiwą. Pasirodė, kad laiwas Bazino plaukia ant treczdalio greicziaus negu greicziausi sziądieniniai oceaniniai garlaiwiai; jeigu kelionėj kas pagenda, tai galima ant jurių lengwai laiwą pataisyti, dirbant didelius laiwus ir padarius atsakanczius pataisymus, dar greitumą galima bus padidinti, bet ir su mažu laiweliu, su kokiu darė dabar bandawones, wisą kelionę nuo Prancuzijos pakranczių į Ameriką galima bus atlikti tikt su 4 dienoms, ant ko dabar reikia 6 dienų. Neseniai mes paminėjome apie naują elektriszką lokomotywą Heilmanno, teiposgi Prancuzijoj iszbandytą, su kurios pagelba, nuo Peterburgo galima bus nukeliauti, žinoma, kada bus pabaigtas Siberijos geležinkelis, į Wladiwostoką, prie Didžiojo oceano, į 3 dienas. Taigi warto jant ant jurių perplaukimo laiwą Bazino, o ant žemės elektriszką lokomotywą Heilmanno, ant apkeliawimo aplink wisą musų žemę užteks 14 dienų, arba dwiejų sanwaiczių.

‖ Mieste Bruxelley darė dabar bandawones su nauja elektriszka prietaisa laiwų warymui; bandawonės pasisekė kuo geriausiai. Naują prietaisą pritaisė prie mažo, paimanczio 75 tonas sunkenybės, laiwelio ir persitikrino, kad elektriszka prietaisa suskubino greitumą ant treczdalio daugiaus, o kasztai siekia wos pusę to, ką kasztuoja wartojant garą. Dabar darys bandawones su diesniais laiwais. Iszradėjas naujos prietaisos tiki, kad su didesniais laiwais greitumą jų dar galima bus labiaus padidinti.

‖ Londono angliszkas laikraszcztis, "Daily Chronicle", paduoda, buk Austrijos sostapilės, miesto Windobonos uniwersiteto profesorius, D-ras Schenk, po 20 metų tirinėjimų embrijologiszkame institute, surado pamatus, ant kurių pasirėmęs isz kalno gal nuspręsti, kokios lyties užgims waikas ir kaip sako, jis rado budą, kaip priwersti motiną, kad ji pagimdytu tokios lyties kudykį, kokį jis nor. Ant ko tas wiskas remiasi, D-ras Schenk ne garsina, kadangi pirma, žinią apie sawo isztirimus, nori suteikti Windobonos mokslo akademijai; tiek jis pasakė, kad lytis kudikio remiasi ant maisto, kokį walgo neszczia motina. Tas isztirimas labai panaszus ant amerikoniszko humbugo, nors užgimęs Europoj, jam netiki kiti mokslinczial. Jeigu D-ras Schenk isztikro kokius ant tos dirwos isztirimus padarė, tai apie tai gal neužilgio apgarsys specijaliszki moksliszki laikraszczial.

‡ Gywenantis Amerikoj wokietys, Henry Arden, iszrado budą, kaip isz ažerų ir jurių dugno pieskos isztraukti geležį, dėlko padirbo tam tikrą prietaisą, kurią užpatentawo. Kasztai padarymo geležies neiszpasakytai maži, siekia wos 1 dol. nuo tonos, kadangi isztraukimas geležies isz rudos atsieina po 9-10 dol. nuo tonos. Atliktos bandawonės pasisekė kuo geriausiai ir tuojaus susitwėrė kompanija su 100000 dol, kuri užsiims dirbimu geležies isz pieskos.

‡ Kaip paduoda New Yorko laikraszczial, pagarsėjęs sawo wisokiais iszradimais, elektritechnikas Tesla, iszrado naują szwiesą, kuri duoda tiek szwiesos kiek saulė widurdienyj. Tesla tiki, kad ta nauja szwiesa galės persigriebti per tirszczialusią miglą, todėl ji ras pritaikymą lygiai prie jurių žiburių, kaip ir ant žemės.

‖ Ernst A. Hammel iszrado budą, kaip per telegrafą galima nusiųsti fotografiszkus paweikslus ir kitokius paiszinius. Tas naujas iszradimas jau likosi tulų New Yorko laikraszczių sunaudotas, laikrasztis "New York Herold" pirmutinis patalpino sawo skiltyse paiszinius atsiųstus per telegrafą isz Camden N. J., taigi 145 mylių nuo New Yorko.

Isz wisur.

‖ Portugalijos waldyboje pietrytinės Afrikos, Laurenso-Marques, prie Dalagoa užtakos, ypacz terp cziabuwių pradėjo labai platintiesi karsztligės ir kasdieną pasitaiko daug myrių. Todėl likosi paskirta tam tikra "laidotojų policija", kuriai likosi įsakyta nuo ulyczių kas rytą ir kas wakarą cziabuwių miesto dalyj rinkti numirėlių kunus ir krauti juos į grabus. Wieną wakarą laidotojai rado ant ulyczios gulintį angliszką jurinįką. Kadangi tamsioje naktyj negalima buwo pažinti, kas toks yra newa negywėlis, įkimszo ji į grabą, idant rytmetyj palaidoti. Ant rytojaus anksti, kada policija, norėdama dar numirėlių kunos peržiurėti, atidarė angliszko jurinįko grabą, tasai iszsipagiriojo, kadangi jis mat buwo tikt pasigėręs, isz syk pa szoko isz grabo ir pradėjo sawo laidotojus muszti. Tie wienok gawo pagelbą ir suwaldė isz numirusių prisikėlusį ir pasodino jį į kalinį. Už sawo jurinįką užtarė Anglijos laiwo kapitonas ir pareikalawo, idant jį paleistu ir reikalawo dar gana didelio atlyginimo, žadėjo tuojaus ant kranto iszsodyti angliszką kariauną. Portugaliszkos wienok waldžios kitaip ant to pažiurėjo, atidawė jurinįką po sudu, kurisai, už suardymą laidotuwių, nusprendė ant iszmokėjimo labiausiai jo sumusztam policistui 5 dol.

‡ Bruxelley iszeinantis prancuziszkas laikrasztis, "Independence Belge", paduoda, kad wienas belgiszkas agentas mieste Boma, Kongo wieszpatystėj, widurinėj Afrikoj, nežmoniszku, tikrai žwėriszku budu nužudė sawo sugulowę, negre isz cziabuwių. Jis pririszo nelaimingą merginą prie medžio, iszrėdęs nuogą, kuną isztepė su medum ir su cukrum ir paliko. Pririsztą užpuolė bitys ir baisiai sugylė; kentė ji teip tris dienas ir ant galo pasimirė. Ne žmoniszkas, ciwilizuotas newa agentas likosi sudo ant 2 metų kalėjimo užtai nuspręstas. Bjauriąmat nuožmiems ciwilizacijos pusę parodo tuli krikszczioniszki europiecziai.

‖ Mieste Havanoj, ant salos Kubos, laike Miszparų katedros bažnyczioj, koksai wyriszkis iszsitraukė rewolwerį ir pradėjo szaudyti į altorių, wiena kulka pataikė į abrozdą Szwento Petro. Bažnyczioj susirinkę persigando ir pradėjo werštiesi laukan, tikt arti nuo wyriszkio stowinti ne nusigando: jie greitai jį suwaldė, atėmė rewolwerį ir atidawė policijai. Dabar szowėjas patalpintas beproczių namuose ant iszbandymo jo proto.

‖ Mieste Glasgow, Szkotijoj, užsidegė chemiszkų iszdirbimų dirbtuwė Hatricko, prie to atsitiko expliozija wisokių prie tų iszdirbimų reikalingų medegų, nuo kurios keturi ugnagesiai ir tulas skaitlius paszalinių žmonių likosi gana sunkiai sužeistų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 250000 dol.; didesni dirbtuwių triobos dalis likosi su wisu sugriauta.

‖ Mieste Oviedo, prowincijoj Asturija, Iszpanijoj, parako dirbtuwėj expliodawo 440 swarų parako. Isz dirbanczių dirbtuwėj darbinįkų 7 likosi ant wietos užmusztı; sunkiai sužeistų yra 17 žmonių; tuos nugabeno į ligonbutį, bet daktarai nusprendė, kad newisus bus galima iszgydyti. Dirbtuwės triobos likosi su wisu sugriautos ir po aplinkines isz mėtytos.

‡ Brazilijos sztetas Sao Paulo paskyrė isz sawo iždo 2 milijonu milreisų ant parsigabenimo isz Europos ateiwių prie sunkaus ant kawos plantacijų darbo. Atplaukianti isz Europos garlaiwiai atgabena czia dabar diktai ateiwių, kurie, atkakę ant wietos, pastoja beweik wergais kawos plantatorių.

‖ Diedenhofe, Lotaringijoj, Wokietijoj, sugriuwo augsztas kaminas stikło dirbtuwės ir užbėrė daug darbinįkų. Isz po griuwėsių isztraukė 6 užmusztus ir tris sunkiai sužeistus, bet tiki, kad po kamino griuwėsias yra dar daugiaus žmonių.

‡ Maras mieste Bombay, Indijose, platinasi wis smarkiaus, per paskutines dwi dienas buwo 144 nauji apsirgimai ir 105 myriai. Turtingesni miesto gywentojai apleidžia sawo namus ir bėga isz maro apimto miesto į sweikesnius krasztus.

‖ Danijos sostapilėj, mieste Kopenhagene, wienoje dirbtuwėje atsitiko baisi garinio katilo expliozija, prie ko daug darbinįkų likosi užmusztų. Peczkurys, per kurio neapsižiurėjimą atsitiko expliozija, pats sau galą padarė.

‖ Ant Widuržeminų jurių, prieszais Bendox, pietinės Prancuzijos pakrantėse, paskendo su wiskuom, su taworais ir su žmonėms, didelis nežinomo wardo garlaiwys. Kiek prie to žmonių prigėrė, tikrai nežinia.

‖ Strasburge, Wokietijoj, sugriuwo naujai statomi namai, prie ko 6 darbinįkai likosi užmuszti, sužeistų gi yra daug. Architektas prižiurintis darbą likosi suaresztuotas.

‖ Prancuziszkas garlaiwys "Louis", plaukiantis isz Marsilijos į Cardiff, dienoje Naujų Metų paskendo; prigėrė 15 ant jo buwusių jurinįkų.

‖ Kanitze, Czekijoj, farmerys John, nuszowė sawo paczią, 3 waikų ir sawę.

Knygu! Knygu!

Sziose dienose gavome isz Europos didelę daugybę visokių knįgų, o daugiausiai visokių maldaknįgių pigiuose ir brangiuose apdarause: Mažas Aukso Altorius, Balsas Balandėlės, Szaltiniai ir kalendoriai ant szio meto. Prekės knįgų tos paczios kaip musų kataloge. Prekės kalendorių po 15c. Kas neturi musų katalogo, tegul atsiszaukia, o prisiųsime.

Wisi prisiųntę pinįgus nuo seniaus, atsiszaukite, o gausite savo knįgas. Raszydami ir pinįgus prisiusdami, uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub-Sta. 60. Chicago, Ill.

Didelis Balius!

Nedėlioj, 16 d. Sausio, rengiu balių arba pacilinksminimą dėl sawo pažįstamų, ant kurio užkwiecziu wisus lietuwius atsilankyti, nes grajys puikus muzikantai ir atsilankanti datirs swetingo priėmimo.

Su guodone.

L. Ažukas,
3301 Auburn Ave., Chicago.

Reikalingas

Geras wargamistra, kuris mokėtu sutaisyti ant 4 balsų chorą. Alga $40 ant mėnesio ir prie to kiti pelnai yra isz bažnyczios. Tur but doras ir blaiwus žmogus ir gerai iszmanyti sawo užduotę. Teatsiszaukia pas:

Rev. W. Krauczіuną,
180 S. 1st Str. Brooklyn N. Y.
(28-1)

Reikalingas geras ir iszmintingas wyras,

kuris moka atsakancziai arielką maiszyti. Norėcziau su juom uždėti arielkos pardawinyczią. Tur turėti keletą doliarų pinįgų. Atsiszaukit ant szio adrese:

Jonas Dubauskas.
S. W. Cor. Raco & Liberty Str.
Cincinnati, O.

Padėkawonė.

Siunczіu szirdingiausią padėkawonę draugystei "Lietuvos Sunų" ir draugystei "Karaliaus Dowydo", kurios manę broliszkai paszelpė laike mano sunkios ligos: iszmokėjo man gražiai kaipo sanariui tų draugyszczių po 15.00 dol. už 3 nedėlias ligos, už ką isztariu szirdingiausią aczіu ir welyju wisiems geriems žmonėms prigulėti į tokias draugystes, o atrasite jose paszelpą wisose sawo nelaimėse.

Su guodone, Jonas Nowogrockis,

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Rods czia lytus retai atsitinka, bet užtai jeigu užkyla, tai buva labai smarkus. Apart to, kaip jau pirmiaus paminėjome, mokslinczių tirinėjimai parodo, kad seniaus Sachara turėjo dregnesnį klimatą negu dabar, seniaus czia ne truko vandens. Isz įdubimų, įdubimas *El Dżuf* nusileidžia vos ant 150 metrų augszciaus jurių vandenų pavirsziaus, kaip jau paminėjome, plotai *Algerijos Sacharos ir Siuah* ir teip vadinami *szotu* krasztai, kuriuose yra užsilikę kaipo ženklai seniaus buvusių jurių, neiszpasakytai gilus jurių vandens gamtos padirbti szuliniai, tie visi plotai tveria gilią depresiją, taigi yra žemiaus jurių vandenų pavirsziaus.

Pavirszius Sacharos susideda arba isz akmenuoto iszkilimo, isz dalies isz smulkių akmenaiczių, o isz dalies isz sausos pieskos, kurią vėjai suneszioja į augsztus pylimus paveiksle trepų, vieną ant kito, isz dalies isz iszdžiuvusių upių lovių, isz jurių vandens užsilikusių klampynių, balų ir szulinių, isz dalies isz vaisingų turinczių vandenį *oazu*. Oazai toki yra paprastai gilesniuose įdubimuose, taigi laike lytų vanduo įsigėręs į pieską augsztesnėse vietose, subėga į gilesnius įdubimus paveiksle szaltinių. Oazų daugiaus yra vakarinėj Sacharos dalyj, vadinamoj *Sahel*, rytini, vadinama *Libiszkais tirais*, susideda isz sausos lekianczios pieskos.

Sacharos tirai pasidarę isz pieskinės uolos. Umas perėjimas isz szalczio į szilumą trupina uolą ir isz palengvo paverczia į pieską, kaip kur czia dar užsiliko likucziai uolos. Tokiu budu tirai tveriasi ir toliaus, užima vis didesnį ruimą, vėjai iszneszioja pieską, užima oazus ir kaimyniszkus vaisingus krasztus; pieska užnesza sodus ir daržus Tripoliso, Egipto piramydas, pasiekė jau upės Nigero ir Senegaliaus, ant Atlantiko tveria vis didesnes pieskos sudumas, kurios ant galo iszkils augszciaus jurių pavirsziaus ir tirai paverž net oceano dalį; platinasi jie į visas puses ir plotai jų auga vis didyn.

Jeigu jurės ir kitoki vandens palengvina žmonių susineszimus, tai tirai juos stabdo, jeigu Sacharoj ne augtų *palmos* ir ne butų kupranugarių, tai ji butų ne apgyventa ir per ją nieks ne galėtų persigriebti į Sudano apgyventus krasztus. Augydamas palmas turinczіuose vandenį oazuose, žmogus galėjo ant tų oazų apsigyventi, palma suteikia jam maistą, su kupranugarių pagelba galima buvo perkėliauti skersai didelį tirų plotą ir prisigriebti į Sudaną, arba į Algeriją, Tunisą. Ant apkrautų tavorais kupranugarių, keliaudami nuo oazos prie oazos, prekėjai isz sziaurių pargabena tavorus į Sudaną, isz ten atgabena tavorus į sziaurinius Afrikos krasztus. Daugelis vienok tokių prekėjų karavanų, ant tirų užklupti vėjo *Samum* vadinamo, prażuva, iszmirszta žmonės ir gyvuliai dėl nedatekliaus vandens, arba liekasi pieska užneszti, nupustyti jų kaulai yra kaipi kelrodžiais kitiems prekėjų karavanams. Sacharos gyventojai priguli prie *hamitu*, vakaruose gyvena *Tuaregai*, rytuose *Fibbusai*, maitinasi jie isz dalies prekiaudami su kaimynais, isz dalies isz plėszimų, ypacz isz savo plėszimų pagarsėjo Tuarėgai, kurie užpuola ne tikt ant prekėjų karavanų, keliaujanczių per tirus, bet ir ant kaimyniszkų krasztų, jų pulkai tankiai naikina apskriczius miesto Timbuktu, kaip kada prisigriebia net į Algeriszkos Sacharos, prigulinczios prancuzams, dalis. Sziaurinių Sacharos krasztų oazuose gyvena, apart hamitų ir arabai.

Isz oazų, apart augszciaus paminėtų oazų *Algeriszkos Sacharos ir Siuah*, didžiausias ir žymiausias yra *Fezzan*. Miestas jame *Mursuk* yra ant karavanų kelio isz Tripolis prie ažero Tsad krasztų; visos triobos tame mieste nulipintos isz molio. Lygiai Tripolis, kaip ir oara Fezzan priguli Turkijai. Toliaus į rytus, viduryj pieskynų, yra oazas *Kufara*, kuriame yra ažeras suraus vandens viduryj palmų girios. Gyvena czia arabai; oaza ta neva priguli prie Tripoliso, bet kad czia sunku prisigriebti, todėl ji beveik visai neprigulminga, rėdosi saviszkai.

Kaip jau paminėjome, prancuzai, turėdami Sziaurinėj Afrikoj savo valdybas Algerą ir Tunisą, norėtų palengvinti susineszimus tų valdybų su ėsanczioms kitoj Sacharos tirų pusėj, taigi su savo kolionijoms ant upių Nigero ir Senegaliaus; todėl tai jie stengiasi apvaldyti oazus vakarinėj Sacharoj, daugina oazų skaitlių kasdami artezijaniszkus szulinius, užmanė nuvesti vandenį isz Viduržeminių jurių į depresiją Algeriszkos Sacharos ir tokiu budu padaryti gilią užtaką įsipjaunanczią į Sacharos vidurius. Užtaka tokia vienok ne butų dideli, užimtu ji vos tiek ruimo kaip Maskolijoj ažeras Ladoga, o jau daug mažiaus už ažerą Michigan, Sziaurinėj Amerikoj. Kadangi vienok tasai užmanymas ne atgabentų lygios su kasztais naudos, todėl jis ne turi nė Prancuzijoj per daug pritarianczių. Daugiaus pritarianczių už tai randa kitas prancuzų užmanymas, nuvesti nuo miesto Algero, skersai visos Sacharos, į miesta Timbuktu, geležinkelį, kurisai susidurtu su padirbtu jau prancuzų geležinkeliu nuo Senegaliaus iki Nigerui. Kelias toksai butų tikrai didelės vertės, kadangi jis palengvintų ne tikt susineszimus pietinės Europos su Afrikos viduriais, bet atsilieptų ir ant Amerikos, kadangi, kaip žinote, tie Afrikos krasztai labiausiai prie Pietinės Amerikos prisiartina. Iszplatinimui vienok prancuzų įtekmės vakariniuose Sacharos krasztuose prieszinasi Tuaregai. Rods jie atvirai stoti į muszius su prancuzais ne drysta, bet užpuldinėja ant transportų, ant mažų kariaunos pulkelių ir paskui pasislepia nepasiekiamuose, jiems gerai žinomuose tirų krasztuose. Kol Tuaregai ne bus suvaldyti, prancuzai ne gal pradėti darbą prie užmanyto geležinkelio.

Egiptas ir Nubija tveria iszkilimą susidedantį isz pieskinių ir kalkinių uolų, traukiasi kaipo siaura juosta nuo Abisinijos kalnų iki Niliaus deltai, terp Raudonųjų jurių nuo rytų, iki įdubimui egiptiszkų oazų vakaruose pietinėj dalyj, sziaurinėj gi susilieja su Sacharos tirais. Niliaus klonis, tverianti kaipo gilią spragą Egipto ir Nubijos iszkilime, dalina jį į dvi dali: rytinę ir vakarinę, kurios sziaurinėj dalyj, dėl iszsiplatinimo klonies ir pasitraukimo iszkilimo krasztų pereina į gana augsztus uolų damus, vakaruose į žemesnį, *Libiszką*, rytuose, į augsztesnį, *Arabiszką*. Abudu damai pasilenkia prie Niliaus klonies ir stacziai prie jos nusileidžia. Tuose damuose yra spragos kaipi parėjimai, rytuose prie Raudonųjų jurių, vakarus į Sacharą.

Npė *Nil*, tekanti tuose krasztuose, pagal savo ilgį, užima antrą vietą terp musų žemės upių: tikt upė Mississippi už ją ilgesni; Nil turi 800 geografiszkų mylių. Prasideda jis didelių vidurinės Afrikos ažerų krasztuose, po geografiszka platuma Zanziboro į įtakas upės Kongo. Teka jis vis į sziaurius, perplaukia ažerus *Victoria Njansa*, *Albert Njansa* ir nuo ekvatorijaliszko iszkilimo teka per teip vadinamą Egiptiszką Sudaną, taigi per prigulėjusius Egiptui Sudano krasztus. Teka isz pradžių per uoluotus krasztus ir toj dalyj turi daug vandens puolimų, todėl virszutinę Niliaus dalį arabai pramINė *Bachr el Gebel*, taigi kalnų upe; toliaus nuo 5° sziaurinės geografiszkos platumos teka jau palengva per pelkiuotą lygumą, pasidalina į daugybę atžalų, toj dalyj priima daug mažesnių upių. Ir toj vienok dalyj laivų kelionę stabdo užtvenkimai pasidarę isz suvilktų tarpiai auganczių czia visokių augmenų. Užtvenkimai toki siauresnėse upės dalyse su visu ją užtvenkia, gimdo netikėtus tvanus, per juos nė joks laivas persigriebti ne gal. Priėmęs isz kairės pusės upę *Bachr er Gasal*, Nil, kuri iki czia turi vardą *Bachr el Abiad* (Balta Upė) užsiuka į rytus, bet priėmęs isz deszinės pusės upę *Sobat*, teka vėl į sziaurius ir teka teip iki miestui Chartumui; ant tos upės dalies yra teip vadinamos *Szeluku salos*.

Toj Niliaus dalyj į jį teka daug mažesnių upių. Upės tekanczios isz vakarų, isz pradžių plaukia paraleliszkai terp gilių giriomis apžėlusių klonių, toliaus pelkynuose jungiasi su Bachr el Gasal. Isz rytų svarbiausia Niliaus įtaka yra *Bachr el Asrek*, prasideda ji Abisinijos kalnuose.

Bachr el Abiad ir Bachr el Asrek jungiasi į vieną upę po miestu Chartumu ir nuo czia gauna tikrą savo vardą kaipo Nil, teka per Nubijos pieskynus, lovys jo giliaus įsipjovęs, pasiekia granitinį dugną; toj dalyj, ant jo yra teiposgi daug vandens puolimų. Savo bėgime per Nubiją ir Egiptą Nil padaro daug iszsivingiavimų. Nuo miesto *Assuan*, jis prisigriebia vaisingos Egipto lygumos, nuo czia pasibaigia jau ant jo vandens puolimai ir kataraktos. Vaisinga Egipto klonis pasidariusi isz seniai buvusios gilios jurių užtakos, į kurią vandens nuo Abisinyjos kalnų sugabeno vaisingą dumblą, pakėlė užtakos dugną augszciaus vandens pavirsziaus ir sutvėrė vieną isz vaisingiausių musų žemės krasztų, kur pasėti kvieczial atgabena žmogui 150 grudų per metus. Vaisinga Egipto klonis yra Niliaus padirbta, jis ir užlaiko jos vaisingumą; tegul jis iszdžiusta, o Egiptas pavirs į nevaisingus, neapgyventus tirus. Žemiaus Egipto sostapilės, miesto Kairo, Nil pasidalina į dvi szakas ir padaro labai vaisingą deltą su daugybe pakranczių ažerų ir klampynių.

Kaip sakėme, upė Nil užlaiko Egipto vaisingumą, kadangi jis atgabena vandenį isz savo virszutinio bėgio, kur buva perijodiszki smarkus lytus, Egipte gi jų visai nėra. Atgabenti vandens užlieja visą gana siaurą, turinczią 5—10 musiszkių mylių klonį. Kaip tikt vandens nuslugo, žmonės tuojaus sėja javus, kurie sziltame ir sausame klimate greitai auga ir noksta.

Apsigyvenę Egipte hamitai turėjo isz syk žemdarbiais pastoti, kadangi czia mažai yra ruimo turinczio vaisingą žemę ir mokėti pašinaudoti isz Niliaus tvanų. Egipte nėra lytų, todėl žemdarbiai ne reikalauja baugytiesi oro permainų, nesibaugina jie nė sausmeczių, nė szlapmeczių, neisznaikys žmogaus darbo vaisių nė stoka lytaus, nė ilgai besitraukianti lytus, derlingumas remiasi czia ant to tikt, kaip augsztai pasikėlė Niliaus vandenys. Augsztis, iki kokiam pasikėlia vandenys, ne kiekvieną metą buva vienoks. Buva metai, kuriuose Nilius per mažai atgabena vandens, bet ir nuo jo nedakliaus žmonės mokėjo apsisaugoti: nukasė jie kanalus į augszcziaus gulinczius laukus, rengė rezervoarus, kuriuose renkasi vandens laike didesnių tvanų ir buva sunaudoti metuose mažesnių. Todėl tai reikalas senovės egiptijonų iszlavino protą, czia auksztai pagilo inžinerijos mokslai. Tvanai reikalavo statymo tvirtų triobų, kurių pamatai iszlaikytų vandens spaudimą laike tvanų, todėl didžturcziai statė tvirtas triobas, beturczių kaimeliai buvo pastatyti ant kalvų. Reikalavimas tvirtų triobų ir ėsanti ant vietos isz abiejų klonies pusių augszti uoliniai damai suteikė ant to reikalingą medegą, todėl jau senuose laikuose architektura (mokslas triubų statymo) stovėjo czia augsztai. Apart to, žinoma, kilo ir kitoki mokslai, ypacz gi pažinimas žvaigždžių, taigi astronomija, kadangi Niliaus užtvinimas pasitaiko drauge su pasirodymu atsakanczių ant dangaus žvaigždžių; todėl senovės Egipto mokslinczial, kunigai pradėjo tirinėti žvaigdžių padėjimą, ir tame jiems padėjo sausas to kraszto klimatas, giedras, be jokio debesėlio dangus. Kadangi ant iszvadžiojimo po laukus vandens reikalingas buvo didelis darbas, ant nuveikimo kurio reikėjo visos tautos pajiegų, todėl tai senovės Egipto valdžia buvo despotiszka, jos įsakymams nieks negalėjo priesztarauti, kadangi su atlikimu to darbo juugėsi metų derlingumas; delto tai Egipto valdonai, vadinami *faraonais*, buvo beveik kaip dievaicziai visų egiptijonų garbinimi. Vieszpatystė faraonų isznyko seniai, dar priesz Christaus užgimimą, bet despotiszka valdžia užsiliko iki dabar, nor ji dabar ne moka atlikti teip naudingų visuomenei darbų, tikt vieton faraonų, czia valdo dabar ėsanti po anglijonų globa valdonai *Kedyvais* vadinami, kurie isztikro pats valdžios neturi, tikt jų vardu despotiszkai valdo krasztą Anglijos pastatytas urėdnįkas.

Viduriniuose amžiuose, per Suezo terpjurį į Egiptą prisigriebė arabai, pamuszė visą krasztą ir uždėjo czia savo vieszpatystę, kuri paskui pateko Turkijai; sziądien, nors czia valdo anglijonys, bet Egiptas skaitosi kaipo turkiszka valdyba, jis moka sultonui metinį mokestį. Senovės egiptijonai, sziądien *fellahais* vadinami, likosi arabų paversti į mahometoniszką tikėjimą, isz dalies susimaiszė su arabais, sunkiai suspausti neiszpasakytai dideliais mokeszciais, ne žiurint ant vaisingiausios žemės, skurdulingą veda gyvenimą, gyvena suskretusiose budose nulipytose isz Niliaus dumblo. Musų laikų Egiptas, beplatindamas savo valdybas į pietus, kaip ir senovės faraonai, apvaldė krasztus prie Bachr el Gasalio, prisigriebė krasztų didžiųjų ažerų, prie Raudonųjų jurių užėmė pakrantes iki Babelmandeb pertakos, iszėmus tulus apskriczius užimtus europiecziu, kaip antai *Obock* ir *Tadjura* prigulinczius prancuzams, *Masaua* italijonams; tokiu budu Egipto valdybos apskriejo isz visų pusių Abisiniją, bet czia egiptijonai įsigriebti negalėjo. Vienok užimtą pietinį krasztą Egiptas palaikyti negalėjo, kadangi į tuos krasztus, ne ėsant gerų kelių, negalima buvo, reikalui užėjus, umai nusiųsti kariauną, todėl tuos krasztus užėmė derviszai, arba mahometoniszki fanatikai. Sziądien Egipto vieszpatystę tveria Niliaus klonis, kur ji susisiaurina, ten ji iszsiplatino į vakarus ir į rytus; vakaruose jam priguli oaza *Siuah* ir kiti, rytuose gi *Suezo* terpjuris. Per Suezo terpjurį prancuzas Lesseps nukasė kanalą ir sujungė Viduržemines jures su Raudonomsioms ir tokiu budu sutrumpino laivams kelionę isz Europos į Indijas, Australiją ir Rytinę Aziją. Dėl to tai kanalo anglijonys užėmė Egiptą, idant savo rankose turėti kelią į savo valdybas Indijose ir Australijoj. Egiptas turi apie 8 milijonus gyventojų.

(Toliaus bus)

Wietines Žinios.

—o—

— Gywenatis ant kertės Sangamon ir Front ave., Powylas Bojko, už kokį ten nusidėjimą baudė skaudžiai sawo paczią. Ant klyksmo muszamos, į pagelbą atbėgo policijantas Money. Bet kaip tikt į tarpą wyro ir moteries įsikiszo, lygiai muszėjas, kaip ir muszama greitai susitaikė ir abudu užpuolė ant nelaimingo policijanto: Bojko parmuszė jį ant žemės ir muszė su kumszczia, pati gi kandžiojo į kojas. Ant policijanto szauksmo subėgo kaimynai, bet dažinoję priežastį muszimo, pripažino Bojkai tiesą ir ne gelbėjo policijanto, bet jį iszjuokė; tikt po walandai atbėgęs kitas policijantas, iszliuosawo nuo kumszczių sawo draugą ir Bojkus abudu suaresztawo.

— Pas sudžią Chetlainą atgabeno kokį ten airiszių, M. Hengols, apskųstą už paslaptą swaiginanczių gėrymų pardawinėjimą ir tai dar toj priemieszczio La Grange dalyj, kur pardawinėjimas tokių gėrymų yra uždraustas. Skundėjumi buwo koksai George V. Ridgely, pažįstamas czia kaipo karszcziausias blaiwystės platintojas ir swaiginanczių gėrymų prieszas. Bet tasai blaiwystės apasztalas atėjo į sudą teip persigėrės, kad ant kojų negalėjo pastowėti ir nors kaip galėdamas stengėsi, bet ir liežuwis atsisakė jo klausyti. Sudžia priwerstas buwo prową atidėti, kol skundėjas ne iszsipagirios.

— Pas gywenantį po nr. 83 ant Cornelia ulyczios, Wenczą, užėjo du jo draugai, Lakowicz ir Labędzki, ir kaip tai buwa, pradėjo tusztinti alaus blekines. Isztusztinę jų diktai, swecziai susipeszė su gaspadoriumi. Wencz likosi teip sunkiai sumusztas, kad reikėjo jį gabenti į ligonbutį. Labędzki likosi suaresztuotas, Lakowicz gi pabėgo ir slapstosi.

— Pereitos pėtnyczios dieną, prie kasimo kanalo ant kertės Humboldt ir Central Park ave. dirbo 40 darbinįkų; prie sawo neatsargumą, wienassu spatu sudawė į grabėj pamestą dinamito patroną. Nuo sudawimo patronas expliodawo, arcziausiai buwęs darbinįkas likosi su wisu sudraskytas, trys gi kiti sunkiai tapo sužeisti.

— Ant Grand Trunk geležinkelio, ant klaidžių szėnių įleistas taworinis trukis užbėgo ant stowinczio ant kelio kito taworinio trukio. Isz tarnaujanczių ant atbėgusio trukio, peczkurys Bancroft ir koksai E. Spalding likosi mirtinai sumankyti, konduktorius Allison sužeistas nors sunkiai, bet ne mirtinai.

— Ant Wentworth ave., ties nr. 3539, elektriszkas karas perwažiawo 8 metų waiką, Stephena Buon. Rods karo tarnai nuneszė perwažiuotą waiką pas tėwus, bet jis buwo teip sukiai sumankytas, kad neužilgio pasimirė, ne spėjo jo nė į ligonbutį nugabenti.

— Nuo 3 dienos szio mėnesio, Chicagos paczto Sub-Stacija No. 60, kuri yra "Lietuvos" redakcijoj, iszdawinės "Money Orderius" ne tik po Ameriką, bet ir į wisas dalis swieto, kur tikt sistema tokių Orderių yra įwesta.

— Patrick Coarley, sargas Johson hotelio, likosi nusudytas ant 15 metų kalėjimo. Buwo jis apskųstas, kad 20 d. Spalių, negalėdamas kęsti nuolatinio persekiojimo be jokios priežasties, jis nuszowė hotelio klerką Fosterą.

— Nuo Naujo Meto pabrango ant $2.00 wisos szifkartės isz Europos į Ameriką ant wisų linijų.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo brolio, Juozapo Potkamario, iszKauno gub., Paneweżio paw., Waiszwilių okolicos; pirmiaus gyweno Chicagoj, o dabar nežinau kur besiranda. Turiu į jį labai swarbų reikalą. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Johu Potkamaris,
307 S. 3rd Str., Philadelphia, Pa.

Pajieszkomas yra geras wargamistra, mokantis westi chorą ant keturių balsų. Atsiszaukit ant szio adreso:

Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Ave. Scranton, Pa.
(28-1)

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.
Nujima pulkias Fotografijas, už tuzina tiktai
$2.00
Ant weselių ir kitokių reikalų nujima Fotografijas kopulik ausei.

DR. C. B. HAM
Gydo wyrus, moteris ir waikus.

Jeigu daktarai negalėjo pažint tawo ligos, arba jeigu negalėjo tawęs iszgyti, tai raszyk tuojaus pas D-rą Ham'ą, o jis duos tau rodą dykai. Jeigu D-ras atrastų, kad tawo liga neiszgydoma, tai pinigus tau sugrąžins ir nereikalauji nieko žudyti. D-ras Ham'as yra teisingu ir atsakancziu, o ligonials apiekawojasi — kaipo tėwas sawo waikais. Žmonės, kurie ant tuszczio jieszkojo rodos wisokių daktarų, kurie keliolika metų iszkentėjo ligas ligonbucziuose, lyg per stebuklus tapo iszgydyti per D-rą Ham'ą. Nekalbame tą pasigirdami, bet tiktai sakome tikrą tiesą. Newilkinkit sawo ligos, nes ga i stotis neiszgydoma. Tuojaus raszyk prie D-ro Ham'o.

Gydyklų D-ro Ham'o negalimą gauti jokioje aptiekoje, a nė grosernėje, a nė karczemoje, nė pas pedliorių. Kas nori gaut czystas ir sweikas gydyklas, tur stacziai raszyti prie D-ro Ham'o. Bonkelė gydyklų kasztuoja tik $1,00, szeszios bonkelės $5,00. Iszraszant gydyklas, reik apraszyt sawo ligą ir įdėt gromatą pinigus, arba money orderį, ar czekį. Gydyklas ir pamokinimą kaip gydytis iszsiųsime atgale paczta. Prisiųsk pacztinę markę ant atsakymo. Adresas toks:

DR. C. B. HAM,
708–709 Natonal Union Building.
TOLEDO, O.

Waterburio Mebliu Kompanija.
(Waterbury Furniture Co.)
135—169 E. Main St.
Prie pat Poli's Teatro

John Moriaty President.

Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dekinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje." Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.

KARPETAI, PURCULINIAI INDAI, MEBLIAI, PECZIAI, ir t. t.
GRABAI ir kiti wisi PAGRABINIAI DAIKTAI už PIGIAUSE PREKE.

John Mariaty, Prez.
Pirmas sztoras palei POLI'S TEATRA.

Ant pareikalawimo nakties laike, duodame atsakyma isz District Telegraph Ofiso, 5 E. Main St.

Chas. Baltrukonis.

Pristatau Draugystėms wisokius reikalingus daiktus, tai yra: Spilkas, Kokardas, Juostas, Karunas ir wisus kitokius dėl Draugyszczių reikalingus daiktus. Prekės pigesnės kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiszaukite pas manę, o priduosiu jums prekes dykai.

Mieli broliai ir godotinos daugystės, kurie atsiszaukėte reikaluose Spilkų, Kukardų bei Karunų, tai trumpame laike wisi apturėsite wiską ir užtikrinu, kad busite, užganėdinti, nes pristatau geriausius taworus ir geriausio darbo, už mažą prekę. Adresuokite teip.

Chas. Baltrukonis,
67 N. Leonard St., Waterbury, Conn.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewicziu,
768 Bank ir River Side Sts.
Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

Geriausia užeiga Scrantone.
..... pas .....
FRANCISZKU KOONS,
105 Lockowanna Avenue.

Yra tai wieta arti wisų geležinkelių staciju, kur kiekwienas atwažiawęs in szitą miesta gali gauti gerą nakwynią, szaltą alų ir kwepenczius cigarus. Kas in Scrantus atkeliausit, Tai pas Koons'a wiską gausit: Alaus gero ir Cigarų. Pernakwot ir rodą gerą. (2.98)

FATHER KOENIG'S NERVE TONIC

Gelimas widuriuose. 5.
BERN, KANS., LIEPOS, 1896.

Asz turejau toki gelima widuriuose, kad negalejau ne walgyt, ne miegot jsz skaudejimo, bet kad pameginau bonkele „Kunigo Koenig's Nerve Tonic", pasijutau teip sweika, kaip buwau 10 m. atgal. Yra tai auksines gydyklos.
Mrs. B. BEYER.

Asz sunaudojau tik wiena bonkele „Kunigo Koenig's Nerve Tonic" ant paralyžiaus, kuris kankino mane per 3 metus, ir tapau iszgydytas. o daktarai negalejo iszgydyti. Ta gydykla yra werta tiek auksso, kiek ji sweria ant wogos. Teip raszo Briel, 816 Ireland St., St. Paul, Minn. ir C. C. Fond du Lac, Wis., kuris nenor sawo wardo ta apgarsinima deti, sako, kad ner nieko geresnio ant Sz. Wito Szokio per Kunigo Koenig's Nerve Tonic.

DYKAI Gaus kiekwienas wertingą knygelę, apraszanczia apie nerwiszkas ligas, ir ant pabandymo bonkelę wirsz minetu gydyklu, kurs prisiuns sawo adresą. Beturczial ligonial teipgi gaus szias gydyklas dykai.

Szios gydyklos yra iszrastos Kunigo Koenig isz Fort Wayne, Ind. 1876 metuose ir dabar yra iszduodamos po jo prižiura per

Koenig Med. Co. Chicago, Ill.
49 S. Franklin St.

Aptiekose galima gaut bonkelę szio gydyklu už $1, arba 6 bonkeles už $5.
Dideles bonkos po $1,75. 6 bonkos už $9.

Galima jas gaut ir "LIETUVOS" redakcijoj.

"Lietuvos" Agentas.

M. Damijonaitis.

Keliaujancziu "Lietuvos" agentu yra Motiejus Damijonaitis. Jisai szioms dienoms atlankys miestą Shenandoah ir aplink priiminėdamas prenumeratą nuo senų skaitytojų ir užraszinės naujus skaitytojus. Dėltogi meldžiame wisų tenykszczių lietuwių, kur musų agentas atsilankys, užmokėti jam pinigus už "Lietuvą", o tokiu budu užczėdysite sau kasztus prisiuntimo. M. Damijonaitis yra tikru "Lietuvos" agentu, wisi galite jam užsimokėti prenumeratą už "Lietuvą", o pinigai bus mums gražiai priduoti. Mes už jį atsakome. Teipogi galite gaut pas jį wisokių knigų pirkti, kas tik kokių norite.

LIETUVOS ISZDAVYSTE.

"Lietuvos" Agentai:

Keliaujancziais "Lietuvos" agentais yra: Wincas Kudarauckas ir Motiejus Damijonaitis.

Wietiniais Agentais szie:

BALTIMORE, MD.
Bonawent. Mažeika, 118 Dover St.

MT CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas.

SHENANDOAH, PA
Andrius Maczys, 445 W. Line St.

BROOKLYN, N. Y.
Petras Abraitis, 800 Myrtle ave.

SCRANTON, PA.
Juozas Petrykis, 1514 Ross Ave.

PHILADELPHIA, PA.
Juozas Butkus, 1112 Cyperss St.

GRAND RAPIDS, MICH.
F. Sidoras, 344 Hamilton St.

Szitų miestų lietuwiai, norėdami apsisteliuoti "Lietuvą", gali kreiptiesi prie augszcziaus minėtų agentų, o jie noria iszpildys jų reikalus.

"Lietuvos" Agentas.

"Lietuvos" keliaujancziu agentu yra Wincas Kudarauskas. Jisai sziose dienose atsilankys New Yorke, Brooklyne ir aplinkiniuose miesteliuose priiminėt prenumeratą nuo senų skaitytojų ir užraszinėt naujus skaitytojus. Deltogi meldžiame wisų tėnykszczių lietuwių, kaip senų, teip ir naujų skaitytojų, pas kuriuos musų agentas atsilankys, užsimokėti prenumeratą agentui, tokiu budu užczėdysit sau laiką ir kasztus prisiuntimo, o pinigai wisi bus gražiai mums priduoti. Wincas Kudarauskas yra tikru "Lietuvos" agentu ir nieks neprivalo bijotis jam pinigus duoti, mes už jį atsakome. Teiposgi galite gaut pas jį wisokių knigų ir kitokių daiktų pirkti.

"LIETUVOS" ISZDAWYSTE.

AR REIKALAUJI LAIKRODELIO?

Mes juos parduodam, parduodam teip pigiai, kad tu negali walkszoziot be laikrodelio.

Turime wisokiu gatunku. Bet paminėsime tiktai du: **Elgino arba Walthamo Laikrodelis**, geriausels widuriais, dubeltawais luksztais, geral laikrodo, gražiai iszkwietkuotas „Dueber", storai auksytas iszlaikys tawo gywenimui. Wyriszki ir moteriszki.

Priduok adresa, o prisiusime tau jy ant perkiurejimo. Jeigu nebus toks, kaip czia parodytas, sugrąžink jy atgal, tau nieko nekasztuos. Jeigu jis tau tinka, užmokek expreso kasztus ir **$6.50**, ir tawo wiskas.

Dubltawais lukszztais Laikrodelis gražiai iszkwietkuotas, geriausels widuriais, didell ir mazi, storai aukyti (14 k.) - Iszrodo kaip už $40,00 auksinis laikrodelis, laika rodo geral. Atsiusime tau ant expreso pamatyti. Jeigu jis tau dabojesi, užmokek **$3.95** ir expreso kasztus ir pasilimk sau laikrodeli.

Jeigu mumis užsitikesi ir prisiusi pinigus isz wirszaus, mes iszsiusime laikrodely ant sawo kaszto ir dar pridesime tau grašu lenciugeli dowanu.

Royal Manufacturing Co.
334 Dearborn St., CHICAGO.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti gaodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsilimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

CANDY CATHARTIC Cascarets CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢
ALL DRUGGISTS
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 211.

DOWANOS DEL WISU.

Ben. Hatowskis,
627 S. Canal kerte Judd ul., Chicago, Ill.

Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugelius, Žiedus, Spilkas, Auskarus ir t.t.

Kiekwienas, kuris pas mane pirks taworo už $5,00, gaus prezenta wertes $1,00; kas pirks už $10,00— gaus prezenta wertes $1,50; kas pirks už $15,00 — gaus prezenta wertes $2,00; o kas pirks už $25,00 — gaus prezenta wertės $3,00. Kiekwienas, kas pas mane pirks kad ir už mažiause prekę, gaus prezenta pagal wertes pirkinio.

Szliubiniai Ziedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo $3,00 iki $6,00. Sidabriniai Elgino Laikrodeliai po $7,00. Iszczystyjimas laikrodelio 50c.; Sprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostumeriams dykai. Wiska gwarantuoju ant metų.

Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mane, o pirksite wiska pigiau kai kitur.

Nauja dainų knigelė:
"Pavasario Balsai"

paraszyta St. Maironis

Sziose dienose gawome isz Europos 100 knigelių najausių dainų, kurių lietuwiai dar niekada negirdėjo. Knigelėj yra 48 puikios dainelės ir Libretto 4 aktuose. Szitą knigelę werta kiekwienam perskaityti, o atras joje gražių ir linksmų dainelių. Jos prekė tikt 15c. Teipogi "Lietuvos" redakcijoj galima gauti antrą naują knigelę po wardu "Keistutis"; yra tai tragedija 5se aktuose ant loszimo teatruose. Prekė 20c. Prisiųsdami pinigus, uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis
Sub-Sta. 60. Chicago, Ill.

Nauji Muzikantai.

Chicagoj, 19 d. Gruodžio, 1897. užsidėjo naujas benas geriausių kareiwiszkų lietuwiszkų muzikantų, kurio prezidentu yra Czeslowas Žilewiczia. Naujas benas grajyja ant triubų, skripkų ir kitokių instrumentų. Ofisą sawo turi po nr. 600 Laflin Str., tarpe 18tos ir 19tos ul. Lietuwiai ir lietuwiszkos draugystės, kurie reikalaujate gerų muzikantų ant sawo balių, teatrų, ar weselių, teiksitės atsiszaukti prie muzikantų prezidento, p. Czeslowo Žilewicziaus, o mes jums patarnausime už pigiausią prekę. Adresas:

Czeslaw Žilewiczia,
600 Laflin Str., Chicago.
(14-1)

Naudokites isz Progos.

Turiu del jaunuomenes juokinga kwietka, kuri norinczia ja pauostyti trykszta in akis wanduo ir daug juoko padaro. Kasztuoja tik 25c. Turiu teipgi monu kniga, kokios dar lietuwiszkoje kalboje niekad nebuwo, talpinasi joje daugiau kaip szimtas wisokiu sztuku ir sekretu. Kas nori dasižinot kytrumus swieto, tegul ja nusiperka, o daug kytrumo iszgaus, jos preke $1,50, su kuriai galesi žiurintiems akis apmonyt. Turiu teipgi ir daugybe kitu reikalingu prietaisu prie monu.

Turiu gražiausiu popieru gromatoms su kwietkoms ir drukuotoms pawinczewonemis; turiu maszinukiu drukawojimui gromatu. Turiu wisokiu knygu: maldaknygiu ir istoriju. Kas nori dasižinot apie wisokius daiktus, tegul, prisiunczia už 2c. marke, o gaus katalioga wisu tu daiktu. Adresas mano toks:

Joseph Matutis,
287 Wythe Ave., Brooklyn, N.Y.

APTIEKA

— Geriause lietuwiszkai-lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko, po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko geriausias gydyklas czionykszczias ir isz Europos ir teisingiausei iszpildo receptus, o prekes pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi D-ras pone Marija Dowiatt nedelioms, ir ketwergais nuo 12 iki 2 walandai widurdienio, o D ras W. Statkewiczius randasi kožnane laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiena daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikalawimo iszsiunczeme ywairias gydiklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome lygas per laiszkus.

O teip-gi parduodu laiwakortes (Steamship tickets) ant geriausių ir greicziausių laiwų važiuojantiems į Europą ir isz Europos; iszsiuncziu pinigus į wisus swieto krasztus ir wiską atlieku pigiausiai ir greicziausiai.

Telefonas Yard 709
Lietuwiszkas Daktaras
M. P. KOSSAKAUSKAS
Priima ligonius kasdien nuo 10tos iki 12 adynos priesz pietus.
3242 So. Morgan (Laurel) str.
(17—3)

Pirmutinis Lietuwiszkas Saliunas
LIUDWIKO NAWIKO,
Spring Valley, Illinois.
ant kertes 1mos ir Spalding ul.

Užlaiko geriausius gerymus: szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užlaiko Unijos Alu, stiklai dideli. **Užkwieczia wisus atsilankyti.** (17-1

E. ZANIEWSKIS.

924 33rd str., Lietuwiszkas kriauczius.

Pigausia drapanų krautuwė. Parduoda wisokius drabužius kuo no pigiausiai. Teipogi dirba ant orderio už pigesnę preke kaip wisur. Wiengenczial, praszom atsilankyt, o persitikrysite.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.
Pacinanti isz Kauno Gubernijos.
838 W. 18th Str.
Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Canal 78

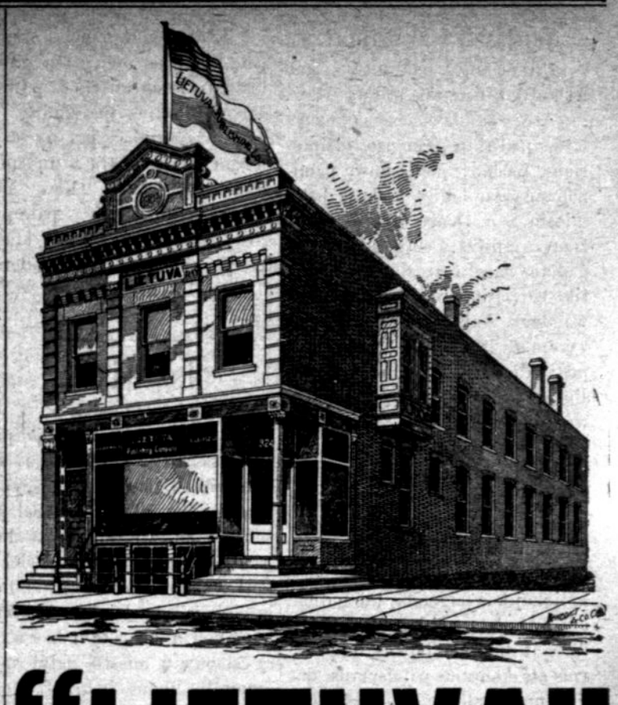

"LIETUVA"

Nedelinis Laikrasztis
Iszeina Chicagoje kas pėtnyczia ir paduoda žmonėms
SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ZINIAS isz Amerikos, Lietuwos ir wiso paswieczio.

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2. Kas abu doliarus užsimoka isz wirszaus, gauna puikę knigelę, wertės 50c., dowanų. Kas užsimoka $1, gauna knigelę už 25c. Knigelę gali sau iszsirinkt isz musų kataliogo kas kokią nori, kad tik nebrangesnę per 50c. o prisiųsime dykai.

"Lietuva" yra labjausiai iszsiplatinus po wisa Amerika, deltogi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spaustuwė spausdina visokias knigas-konstitucijas ir wisus kitus drukus: lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname name turi kuopuikiausiai įrengta wisą spaustuwę.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant geriausių laiwų, siuncziai pinigus į Lietuwą ir wisas dalis swieto. Pinigai per mus iszsiųsti greicziausiai suwaikszczioja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietuwiszką bažnyczią ir atliekame wisokius lietuwių reikalus gerai, greitai ir teisingai.

"Lietuvos" Redakcijoj talpinasi Stacija Chicagos Paczto po wardu:

Sub-Station No. 60.

Kurioje yra iszduodami ir iszmokami paczto Money Orderei; registruojasi gromatos, siuncziasi wisoki siuntiniai: knigos, fotografijos ir tt.; parsiduoda markės, postal-kortės, kopertai ir tt. Kiekwienas kas reikalaujate money orderio, arba norite gaut pinigus už prisiųsta jums money orderį, ateikit į "Lietuvos" Redakcija ir gausite sawo pinigus be jokio klapato.

Raszant į mus su bent kokiu reikalu, arba pinigus prisiuncziant, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub-Station No. 60, CHICAGO, ILL.

Pinigus siųskite registruotose gromatose arba per "money order", tai niekada ne prażus. Iszpirkę "money order" nelaikykite jį keszeniuje, bet tuojaus prisiųskite mums: siuncziant "money orderį", gromatą registruoti nereikia, prisiųskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieks, be mus, pinigų isz paczto neiszims.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 1tos walandos ryto iki 9 wakaro, o nedėliemis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagiecziai turinti kokius reikalus, teiksis atsilankyti minėtose walandose.

Europiecziai gali gaut "Lietuvą" Prusuose, Tilžėje pas Jurgį Lapiną už $2,00 arba **4 rublius** ant metų.

Maika: Gud Morning, Mister.
Frenk: Na kaip eina, Maike?
Maika: Kaip kas eina, teip ir nueina, bet sztai mano laikrodelis tai wis eina, kaip inžinas.
Frenk: Ai, ai koks gražus! Na kur jy pirkai?
Maika: Sy, Mistery! Ar tu tik sziadiena isz kontres, kad dar nežinai apei Kelpsch, Noreiko & Co., kurie turi geriausius taworus del lietuwiu.
Frenk: No brolau, kurtas tai dar ne esu. Beczerlaif jau ne nuo wieno girdejau, kad žmonis džiaugiasi su dalktais pirktais nuo Kelpsch, Noreiko & Co. Jau pora metų atgal ir asz norejau pirk nuo ju laikrodely, bet, po szimta pipkju, darbo kaip nebuwo, teip nebuwo. Bet sztai jau pradejome geriau dirbt, ir nors ant byro ne cento neliktu, užsiorderiuosiu ant pedes wiena isz tu su aukso kwietkomis, tai subytis tawajy. Nauja katalioga gawau.

Raszyk ir tu po adresu Kelpsch, Noreiko & Co., 56 Fifth Ave., Chicago, Ill., o gausi dykai.
Maika: Ne toks bosas tu esi, kaip tu mislyji, taigi asz jau jy parsiesziau wakar isz pacztos, ta nauja lietuwiszka katalioga. Neskaicziau jy dar, nes waikai pradejo birbet, ir boba panorejo miego, nes jau welu buwo, bet sziadiena tai skaitysiu, reiks sau koky letciugely parsitraukt.
Frenk: Na asz dar ir žieda sau užsiorderiuosiu, tai kaip merguželes pamatys, tai asz ju ir atsigint negalesiu. Gud bai, Maike, eisiu namon.
Maika: Gud bai, gud bai.

Prisiusk sawo adresa, o gausi dykai nauja didžiausy lietuwiszka katalioga swiete.

Adresuokite teip: **Kelpsch, Noreiko & Co. 56 Fifth Ave. CHICAGO, ILL.**

N. L. PIOTROWSKI,
Adwokatas augsztesniu sudu ir Notary Public.
Ofisas 84 La Salle St., Ruimas 620. Gywennmas: 199 Augusta St. arti Ashland Ave.

Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras — dokumentus; o labjausei užsiima prowomis už sužeidima ir užmuszima geležinkeliu, fabrikuose ir t.t. Kiekwienas turintis koki reikala, tegul pirmiausei pas jy rodos pasiklause.

Gali susiszneket lenkiszkai.